

Handsch.
1101
fol.

A 85 C

Liber Bibliothecae Academicae
publicae Senkenbergianae.

Rep. No.

Ms. 1101

110001

In tractat

vande princelike leentoren
ende sultore vande leent
vande d'ijer u i iure feudali tractat
Philippi Wierholt
confectus una anno 1516.

H. P. Senkenberg
Gre. Aug. an.

1101

De genealogie van grauen van Vlaenderen

In naturolghend is de genealogie van grade te grade
 sonder vanden of veruandelen van iust graue van
 Vlaenderen De welcke sijn zonen of dochteren of van
 dochteren op zonen als dat nu wel blycklic is dat
 onst hard moghent / heegh behooren / end hard
 ghedinge hore in ymme d' verdscheyt facke come
 end ghedessendert is vand' alder oerste graue en
 foret nu / die nu hiet Ludar van alle te die dat
 te zeggene vissche messen Vlaenderen / die vanden
 plach die te heelen End d' zelve Ludar wan
 vorse teast te vissche vassand die d'uef end
 got ghebuurd In hant als nu sicut vi end got
 End te zelve hiet behouen te hie te d'igant op
 Vlaenderen als vorse foret nu De welcke d'uef doerf
 is al te zeere p'ysche is vorse voh graue end
 verghenane dat hy d'uef end ghedessendert is van
 alle goude goude end grote heen vorse d'hemene
 Insteue vand' Land van Vlaenderen dat hy zo vorse
 end v'v'andert ghehoest zyn als dat hy in gheende
 manen en hebbe wille scieden van hare gheueste
 hore end verghenane Welck dat wel blyet want
 die van ghen hebbe tande tyd stant van Vlaenderen
 ghehoest Als d' graue nu daroest had ende hebbe
 hore hore in ymme v'v'andert gheghend is hant
 dat hy vand' gheueste hore van d'erste goude
 vand' met secd en wille end van v'v'andert gheueste
 In d'uef v'v'andert god van hemelryck te louen
 End te danken

no 21

Ten versten Judoer te die die quam by al te zee wederli
auchtusey an land end was een zere vrom man van
voopenen mit delc want zyn vade was e prince
salubaat here van Engren in zyn mede was vranche
koningheit Gusske sand end ghekeert van Gossien in
dien indt die aldaer vdeest te end vande yeste kassene
van des varette des Judoer hadt te vure vdonne
des coninc dochtte lotharnd van vrancheyde by vrede
auchtusey ten by van an haer yon funder te hest
vachtte te vverone vif ten zont end die dochtte
Maer e outte zont vforam die was te doornye te
by Justitien van hedere zont vadee ghejustitient by
e vdeestte zont auchtusey die bleef forestier naer zont
vade end bleef door hynn de dde zont hiet vosschaert
end was prince van Luene die zont zyn wyf ten
vostortyt zont zont te hartebeque come daer vdebaert
te zont end vone mit auchtusey zont vdeest e
hinc van vrandele daer zyn mit hinc vdeest vdeest
varee Doer quam land van vosschaert end zont
zont ghekeert vostortyt die bleef zyn end lane te
hartebeque tot dat varel martel quam tot den coninc
yngren dien by manscap de vostortyt die van
hedeert van hartebeque Ludert van hartebeque
van Tugheleam Tugheleam die van andachre

End andachre die van vandeloy dyke den vdeest forestier
end den vdeest vone want coninc vdeest e vdeest
vdeest vone naer vonscaert by vdeest vandeloy
ghedae van vdeest coninc dochtte haer coninc vdeest
vnt Tugheleam ten vdeest naer hinc vade end
was e vdeest vone dochtte ghekeert te ludert e vone

X

De velle comen tot maer vand hulvete tuschen
 hem beiden verouerde handeluy die forester was end
 syn naecomer van de vort en te wesen grane van
 vlandere end dit ghebuid jyt laer als men seet
 om in heym

Inde jaer naer van de doerf grane handeluy in
 in vlandre Indich de scoone handeluy de calulle
 handeluy de calulle die van denont de groote denont
 de groote die van handeluy de jonghe handeluy de
 jonghe die van denont de jonghe denont de toffe
 die van handeluy met den scoone laer handeluy
 met den scoone laer die van handeluy van vylle
 die hadde te wesen adelic de comen doerf van
 vlandre laer hy in van twee zonen de vort
 die hiet handeluy van ment die vort grane van
 vlandre naer zyne vade end hy verouerde dat alle
 vlandre in vlandre vraghe zonde een witte voet ind
 hand in tekenen van iusticien En hy hadde te wesen
 iusticien grafredinne van hengambre laer hy in van
 twee zonen denont de simple en handeluy denont
 die alle vort grane naer deen naer dander naer vort
 vade en ze scoone vort zonde hore en den quam
 laer op den vort zone van handeluy van vylle
 hy vort grane als vort zont vort vort vort vort
 en hiet vort de vort die in zont vort tyt den
 vort hender vort vort vort vort vort vort
 vort vort vort vort vort vort vort vort vort
 de vort en vort vort vort laer hy vele vort
 laer de vort vort vort die van den
 jonghe vort de vort die vort de vort met
 vort van vort end hiet hem vort vort

hy vacht vne camp voor teheloue Ieghe twee Inesen
dan hy op way den darme van hy font de welle togt
vriese van bandelwyn haxlin bandelwyn haxlin die starf
vondt hore van zuden litzant Maar d'oud vrees hadt
Alba doctore De wete adhe & condemne van
venemareke die way den goed graefue kaate End d'
ander doctore die was hertoghinne van helzak die kaate
duder van helzaten End als d'grane bandelwyn haxlin
starf zo waer zyn kachtzwart d'goed gram kaate gram
ende naer den goed grane kaate zo wild wild van
normadren zyn zbbaghere grane word zoudt dat hy tgrat
van horep hadt die zere fel wat op dolet Ter cause
dat hy vrenam dat d' die sted standt van vlaend' hadde
ghesond bod sine duere van helzaten die gheroght
hon was en die adoe noch niet come en was van
suery Maer qud cortt dat naer end hy comen end
vntfanghen zynt verdreef wild van normadren end
duere waer grane van vlaend' end hy tme weda spon
maer zee dat hy hem zee wel hadt vbaer d' comen
van helen gaf hem zynre dochte selcken daer hy dy
way phlt van helzaten die was d'elwaer vnaer d' zee
end way den zbbarten ten ty hy was ten d' vromst
pouet d' sa wreech end hy waer d'eerste ghewot
van vrankekeghe end hy sticht den dan end hy starf
zoudt hore end doer quacint de marguare zynre
zuste die hadt In hulvelich begrepe bandelwyn gram
van hengaulbe die an hore way bandelwyn van
mond die grane waer naer zyn vranmoed doer end
keuse van constanwille Vese bandelwyn van mond
die way Alba doctore De wete d' onste die
hiet Johanna end hadt se hulvelich sernant van
portugale en thomas van sanoven die alle beed stoude
vondt hore van huerlud litzant End doer quacint

Agnes van marquise & Jonckste dochter van landvooght
 die in huttelike biggerye hadde dwelt van somer die an
 hem van wille van somer die voor sine bleef met
 sijn lodelyc Ende den granc ghy die naer zand vromod
 doot Mart granc van Vlaender dese granc ghy hadde
 vele moete feghe & sonar en hy van vobrecht Inmet die
 verstecht In poelge den groote meefoot en vorand In
 raden end besuda daer d' helighe kerck vobrecht van
 Inmet die van Meer zond Te wenne lodelyc van
 Inmet en vobrecht van castelle Maer In stude vand
 yafte van vobrecht zo gaf d' coninc philt & Japhie
 zunder dochte lodelyc van Inmet by vobrecht dwelt zo
 dat hy storme voor zyne vade end van hem bleue waer
 Ghy maect dat d' selue mark-staen zoud In sted van
 zyn vade en die in was vobrecht van castelle lodelyc
 broed te vrede Want zo ghebued dat vobrecht van
 Inmet stae vade van beed d' voorn broed soen quad
 op lodelyc van Inmet sy lodelyc an zyn grootheden doot
 end vobrecht zyn vade ghyne woerby ter cause voor se
 Ende d' Jonghe lodelyc van Inmet die van lodelyc
 van male lodelyc van male van d' dochte
 en Ghy margerite die brand philt & hardy stonny
 broed van vromkerck end was hertoghe van
 bougongne die an haer van den hertoghe Jan gram
 van Vlaender hertoghe Jan van den hertoghe philt
 den moghend hertoghe philt den hertoghe hant den
 vstend hertoghe kerck hadde vone vromghed docto
 gheuenant die maria hertoghinne van bougongne en
 gheuefued van Vlaender die te huttelike biggerye
 den adere hoochste gheboorne Magnunhaen des kersert
 fudant de vrom vromghed zont die daer naer coninc
 bedacht vand vromsteyen dyck end naer der hant
 feghe In sted van fudant zyn vaders

Welcke magnulicen an d'voorsh' d' marie Wan die kniden
 de ontste gheheten ycht d' soone die h' hultelick nam
 de Johanna van spaignen dochte van souferando coninc
 van aragon ten ander zone die hiet ferdynand in stact zed
 zow d' dach wat d' hoochte gheboorne margriet van
 vestenre donagincghen van sanoyen

De boue soerene ycht hadd te hultelick mett voorsh' d'
 johann van spaignen de coninc d' van castyle van
 arnad end koning d' wan die hant d' kniden die weter
 den kardshertoghe ferdinand souferand danc edonora
 ysabel marie end katherina

Int blifet dat d' kardshertoghe ferdinand die in teghelwording
 repuerend tot den welck den almoghen god ihesus wille lanc
 tijt tot salicheid van zynen ziele in te ghestichtichheit in
 wech van alle zynen ondesake comen the stromet
 inde ghedessendert tot van grad tot grad alst hie vord
 wel bekoyt tot vand' ader edelste foresta ludam k
 die welck nauwe in berse h'k van ghesticht en
 tot int hebbe wy altoos god te dacten in bouen

Out sijn de Dubbelen van
reken capitel

Leest capte

Descriptie van Vlaendij vand pincelike leenhouden
in Vlaender vand wettegha camere fo 11

Wesste capte

Wat leen is fo 15

Versaemel tusschen leen end eyghendom fo 3

Versaemel tussche leen end eyghenstand fo 3

Hoe menighe manen van leene men vint fo 3

Van puren leene fo 3

Van leene hercondicionert fo 3

Hoe d'leene guescheyden nemen sijn spacie end
qualiteiten fo 7

Leest van sijn selfs nature fo 4

Item vand yson dese outfaet fo 7

Hand edicten ten Jaere 1660 1 pa 5

Van d' inessie manen vanghedindward teenen In
slacht 2 pag 5

Teene om d' overlegte pag 6

Teene om d' bevaereste vand yson vand graue pag 7

Teene om d' d' onst van brand huise 1 pag 7

Teene om d' talle gaende vy fuctene vand graue 7

Teenen om d' d' d' vand viderhoud vand huise vand
grau 1 pag 8

Teenen om d' ghenomhe vand plasse vand graue 8

Teenen om d' d' d' pag 9

Teenen om d' demeyne vand graue pag 9

Vande capte

Wat Vest Ien Vocht of pag 10

Wat of tunc of pag 10

Goemen Ien Vocht of costume Tubeynt 10

Wat volc liden recht of costume Inbruyghe mach / 10

Wat woollsa kelic et om costume In te bruyghene / 10

Wat tyt woot et om costume pscrybberne / pag 11

Quessige manen van costume of van ded rechten / 11

Van corruptelen T Fagma 11

Vin dnde manen van leen recht gualt end
wcale Fagma 12

hoe men costume of leen recht prouf. f 12

¶ Tweede capite

Wat de eerste liden recht word sand leen rechten / 12

Wanneer de franchyse tegenste pincelich leen k
ma kent Fagma 13

Wat van leenrecht ghesed hebben / pag 13

Wat leen outghene mach / Fagma 14

Wat leen outscen mach / pag 14

Wat men outghene mach k leene / pag 15

¶ Duff k capite

- Hoe men een overzigt — Pagina 15 /
 by Amstelredam — Pagina 15 /
 Van princi — Pagina 16 /
 Van den te verhefene — Pagina 17 /
 Van Relief te becrachten — Pagina 17 /
 Van raunelhye Recht — Pagina 18 /
 feaultrechtse te doen — Pagina 19 /
 Wat differecie is tusschen feaultrechtse homaige end
 vassalage — Pagina 21 /
 In wat maniere de graue van Vlaend' feaultrechtse doet / 21 /
 In wat sommen die graue houdt zyn den vand' croone / 22 /
 In wat sommen die graue houdt zyn rickheid vand' keyser / 23 /
 Van Investiture Recht end in possessie van den h' dome / 23 /
 Hoe de graue hem doet stellen in possessie van Vlaend' / 24 /
 Van den ombetrecht over te ghyuen — Pagina 25 /
 Van zeghe end wapen vand' den h' d' / 25 /

Van wapen den Vlaens Fagma 26

Van timbre Fagma 26

Van tytle Fag 26

Van woord van gracie gods Fag 27

3ste capte

Van leen te verreyghent by padeven 27

Van leen te verreyghent by pscriptien 28

Van leen te verreyghent by ^{successien} poffession 29

Quessie specien van successien 29

Van successie van vade by moede in vlaens flamengant 29

Van successie van vade by moede in vlaens gallicant 30

Van successie van vade by moede binn et croont 30

Van Representacie Fag 31

Van Puden van twee liden Fag 31

- Van kinderen teender draeghe Pagina 31
 Van kinderen gheschiedt vnt' kinder vand' moede / 31
 Van kinderen die ghetrocke zyn in Veltigroene / 31
 Van vasterde kinderen / Pagina / 32
 Van kinderen van dwyfelinghe / Pag 32
 Van successie in line collateral- / Pag 33
 Wat de leene volghet in materie van successien / 33
 Of men den duerd maech zoud schult te betalen / 34
 Van leene in dach te bringhene / Pa 35
 Van souayre op leenen / Pag 36
 Zevende capte
 Van leen te osteruicheit by coope / Pag 39
 Van consens vand' houtske houe / Pag 40
 Van noot te troghene / Pag 41

- Van koop te moghe verreeken pag 41
 Van te moghen verreeken ghesche van leene 42
 Van leen te belastene met renten pag 43
 Van bedrooghen leue of leued der heit van iuste prijs 44
 Van waerheid te nemen pag 45
 Van vuerne pag 46

Achste capte

- Van zyn leen te verbuere pag 47
 Hoe de vassael zyn leen verbuere pag 48
 Ande manere van verbuere pag 48
 Ande manere van verbuere pag 50
 Hoe de leenheid verbuere zyn proprietijt 50
 Andere manieren van verbuere by de vassael 51
 In wat zaken de vassael met gheschonden en te
 dween in wapenen pag 51

An Wien den Hert alst verbuert es byder
vassall Pagina 53

An Wien de proprietat cont als zo verbuert es byder
Hert of den Hert van selfs of datter moet es werden
of gdenpnoert Pagina 53

Oder den den volget alst verbuert es 54

4

8
1

Beschryf van
Slaenderen

Slaender heeft drie deelen Janes dien licht onder
de croone van Franckrycke / tander onder Keyserlyck
end Dade et yghendom

Ighwendt dat licht onder de croone et ghehoort
tgraffsen van Vlaend' Der cause vande Vrede te
et graue et ten vande py ghenote vande Smit end
Franckrycke in d'eerste vande grauen hebben d'pennidre
van te draffent t'vraet voor den coninc te vande
h'vraet ten in and' solepuel acten in fact te

Inde tghwendt dat licht onder den keyse of in Keyserlyck
et ghehoort theersse of d'vraet van Vlaend' te
caup vande Vrede et graue et vande Keyserlyck
end d'vraet hem all' p'vraet So hy oec doet
dat tghwendt end et in vossesse d'vraet te vande
in d'vraet end vande vossesse

Dan desen edel d'vraet tghwendt d'vraet vande
vraet Want al dat licht oec d'vraet vande vande
vraet te vande vraet an et ghehoort Keyserlyck in

al daer vande Westzeed vanden zeluen Yndie & onder d' croone by
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed d' vier aent in hand
van waer met d' land vanden Westzeed d' Westzeed vanden Westzeed
van alle Westzeed met Westzeed dat zy liggen vanden
Westzeed

Westzeed vanden Westzeed onder d' croone & ghedeelt in twee
met d' Yndie vanden Westzeed dat ligt vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed

Westzeed vanden Westzeed heeft vier deelen of quartelen Te weten
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed

Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed

De vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed

Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed
vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed vanden Westzeed

Land princelike leen hoven
in Vlaend' zyn

In Vlaend' staende onder d' croone zyn xi principale
princelike leenhoud' van inden Te Weyne d' onderbint
te ghend' d' buorch te Brugge d' zake d' yper
teastree d' vortuyck / hof d' thier thunt d'
dempt / teastree d' pergh' lunde vanden d' helen
leandien zyn strom' man fandruard d' buorch d'
vuerst hof van rassel' hof van bergh' end' hof
van beke / end' in die van d' hove d' vord' beroght
d' leen d' af ghegond' zyn

In Vlaend' staende oec onder d' croone zyn zo te wene
d' principale princelike leenhoud' te Weyne d' zake
van d' yper / teastree van douar in teastree d'
ortuyck d' d' seon leen af ghegond' zyn

In de stad d' van Vlaend' onder t' kensare d' een
princelike hof ghemeynt den staen van aelst d' d' groot
meeste d' leen soteren

In t' righendon zyn d' d' principale princelike d' een
hond' te Weyne thunt d' d' d' d' end' hof
van d' d'

Lander Overtachtoer
camere

5
Alle dese honden plachden voortijdt te secken te goet in
oec te secken by appaels of Reformatien ind wettaetghe
cane van Vlaend' zoudt voorder te ghane noch by
appaels of Reformatie voorder betrocken te zyne

Vermaer zuchtent dat mijn heer de hertoghe philip ghesit
de hardy Instituend. I came vand' vader in Vlaend' zo is
de wettaetghe cane zoe verghaen was gheschiedt dat in
de zelve wettaetghe cane plach ghetraetert te zyne
comt nu ind cane vand' vader vnder dessoet vand'
ghemene

Ind is de wettaetghe cane de souerain hof in Vlaend'
Ingheset. I d' oec minch hont' zand' vader in man
die I gram of zyn' hof zoudt. I d' gadae by zyne
zoon of te zulk' hof plach in Vlaend' in in zulk'
ghesalle. I d' hem gheset. I d' wel te doen voert zyne
maninge van alle zake den d' aughen comend ind
zelve cane het zy by appaels of Reformatie ind' hof
in d' eerste Instancie vand' I d' in maectelic ghetoud
zyn vand' zelve cane ind' oec vand' vertiche vrad
in van alle materien woopen den stact in zive vand'
grote d' assale van Vlaend'

Ind zegghe venghe dat alduen des cane voortijdt plach te
huden zo was ind' midde vand' parquette ghemaect ten
beddeken ind' parquette in d' d' in gheset ten naet
gheset. I d' in hof gheset was in te hof van
souerainet in dat d' zake die d' ghetraetert word
ind' zoudt in ghinghe by appaels. I d' oec
anderst

Wat Leen is

Leen is een minnelike overdracht van vreeske vermind
verghist over In eenich verachtich soed om eeniche
verbaer ende veeke xponete dienst by zulke manen
dat de propositie altyt blift en tuchtigheit en bladt
en veroffyt den verghist here

Differencie tusschen Leen
en enghendon

Tussche Leen ende enghendon sijn vee differencie vrent
enghendon in et leen menend ghegond den van god van
hem leghen end leen is altyt den yemend ghegond
hem enghendon in fact te gheene dienst in leen stact
ter vandeke ter waerheit in te dienste xponet te
enghendon dat verofft end luy ordineret end leen
end baillen in manen hem enghendon mans vande
in verofft sijn zond coster van yemend in en leen
te servieren moet men hebbe trossent vande outse
goue

Differencie tussche Leen ende
cheynslan

Inghelike tussche Leen en cheynslan sijn vee differencie
vrent leen is luybrost by costume in cheynslan dat sijn
siet empheosun et luybrost by omled rasst hem
leen stact ter vandeke ter waerheit end te sponch
dienst in cheynslan ter presencie van vandeke
sint staet hem cheynslan wat verofft by baillen in
manen in cheynslan by meere en seeten sijn

8
hoe menigste manne van
leene men vint

Allerleenen zijn proper / puer of simple / of zij zijn
shendiciduart

Van proper puere leene

lechte nature van proper puere leene ischt by acht of by
thien pointen te overene dat d'ghyft ghedaen zy
van vsgaet en niet van catyliche goed Ten dat zoe
ghedaen en vuffaen zy minliche en niet by bedwangh
Ten dat zoe ghedaen zy liberale en om ghed andre sake
dan om verbaer ysonnel dienst Ten dat zo zy
proffytelic om den leenman ende verlic om de leenhe
Ten dat zo zy om te succedere op man hooft en niet
om vranden Ten dat d' successie dan of zy by dwach
sime en niet collaterale Ten dat zoe zy te vordich
en niet te tyd Ten d' leenman daermed vbonde zy
te vdwene facultet en homage Ten dat d'
propriet alligt dan d' leen hant en vblat en proffyt
den leenman en dat d' leenman dat dat niet en
verbuere dan niet kenest van sake en by vonest van
zyner huusghenoot

Van leene shendiciduart

leene shendiciduart is vghuend dat vutghene
is op vewighe qualifacate of niet vewighe condicie du
desoyent d' nature van puere leene

hoe de Leeren Inerffche
neme huer sporen vnde
qualiteten

Naer leeren neme huer sporen of van huer self nature
of vanden gheen d'utghene of vanden gheen d'ut
ontfien of vanden condicyn die d'utghene d'ut
wel voucht

hoe de Leere huer spore neme
van huer self nature

Ende d'utghenen van land van zand van meer
van bossen van huise of castelen of and' d'utghene
goed d'utme gien en tate maer So neme dat die
zyn spore van zyn self nature en d'utghene d'ut
incorporat

Ende d'utghenen van vander verhefde tolle d'utghenen
visschen of ande goet dat niet zienlic noch tastelic
en d'utghene d'utghene d'utghene

Item es d'utghene in hem zelue spliteke zo oft d'utghene
fendel d'utghene in oft mit spliteke d'utghene

hoe de Leeren huer
spore neme vanden gheen d'ut
d'utghenen

†
Hy is de vutghenere gheschick zo is die gheschick gheschick
en is hy over die zo is die gheschick over die

Hy is de vutghenere gheschick zo is die gheschick gheschick
en is hy over die zo is die gheschick over die

Hy is de vutghenere prince hertoghe of graue zo is
die gheschick edele en is die hertoghe gheschick capitaine

Hy is de vutghenere capitaine zo is die gheschick min edele
en is die hertoghe gheschick valuafor dat is gheschick
groot vassal

Hy is de valuafor zo is die dat hy vutghenere
gheschick vutghenere edele en is die hertoghe gheschick vassal
of valuafor dat is gheschick edele vassal

Hy is hy noch minder zo is die hertoghe edele
vassal

Hoe de leene hertoghe
menen vassal gheschick
vassal

Inde ghoene die slyen ontfaet man heeft zo menit dat
leyn zyn qualiken dan dary man goest in het ghehoer
masculin en oft een son fennem

Inde vanden masculin of slyen comd van onder successie
zo dat ghele memorie en of vanden wisse derynheit zo of
slyen ghehoer antyquid pafum dat out primone
leyn end maect den posseser delc

Inde oft derynheit vinnid manz ghedynctene zo oft
ghedyncten nouw pafum datz men primone leyn
en gheest den posseser bethmste van delyed

Inde oft derynheit en yemend die noch leeft zo oft
ghedyncten men leyn fennid nouw en gheest vor den
posseser dar bethmste in edlyed

hoe de leynen huer spore
menre vanden condicyn die d-
vutgheneere daer toe voucht

Inde slyen gherondwintert dat d- leynman niet zbbare
en zal noch homang noch feauterfchap doen zo menit
zyn qualiken d- d- condicyn en of ghehoer feudum
sine serameto Nochten d- vassal die gheene oed en
doet staet also d- d- verbond feghe, d- d- ten hoo
als of hy hem oed ghedary hadt. Inde zule vassal
en of niet ghehoer d- d- hunsghenoot en en maect
niet zitte in houe noch mannghe vntfaren, noch
feghe- doey mitte hunsghenooten

Item et s'ien ghecondemneret sijn te zyne van dienste
zo enst gheheet foudid franco et liber. Nochtant
enst zo sijn met d'vassal en et ghehoud en s'bond
In alle d' dienste die d' nature van d' am
begrypt s'ant leen presupponeert d'ust en ten
minst et hy ghehoud s'ne l'ent had met d'
offendene noch sijn wyf noch sijn sijn sijn sijn
te Inverre of d' am

Item et s'ien ghecondemneret dat d' vassal ghehoort moet
leghen et d' zoud exceptie zo enst gheheet foudid lignum et van
d'ur nature et s'graffier van d' l'ant d' gram
s'ant d' conyne van d'ant l'ynke s'ant d' s'ne
et d' zoud exceptie Nochtant en d'et hy d'ant om
met te zyne vassal vand' beser en p' medelick d'en van
hem te honden

Van d'ur s'ne manen van
ghecondemneret l'ent In d' l'ant

In d' l'ant en sijn ghe p'ur simpl' l'ant d'at alle d' l'ent
s'ant d'ur s'ne te s'ant met s'eld en d' s'ent
s'ent als mens d'ant d'et al g'ant et d'
nature van s'ur l'ent

In d' l'ant sijn l'ent van d'ur s'ne d'ur s'ne d'ur s'ne
sijn s'ne d'ur s'ne and s'ne d'ur s'ne d'ur s'ne
s'ant en s'ant d'ur s'ne d'ur s'ne s'ant s'ne
d'ur s'ne s'ant s'ant s'ant s'ant of s'ant
d'ur s'ne s'ant en s'ant van s'ne s'ne s'ne

en ande edicieren Ande om zyn ghenouge en plausant
Ande om zyn iusticie en ande om zyn amene ghebete
te hie wort sporen zal om d' menichheit en om te
voeghene d' vromde condicien die zomeste prince
zomblyt ghefelic hebbe totte leenen

Van leenen om doerboeghe

In Vlaend' flamengant onder de croone zyn get oude
bannere zo d' heraulte zegghet te weten d' burghe
van ghend se heet van nenele gromde met
benere praet haestkerke ind waten

En in Vlaend' galliant zyn die oude bannere die
ghescheit zyn se die hoghe iusticie te weten
de casteloy da vissche chysomg d'antem en comen

In Jan van aert bank der croone zyn wiss bannere
god gane zoteghe boulaer en scouff

In Vlaend' zyn vor die bant d' sber onder d' croone
chysomg en hene en dander feda bunte der croone
yannet en boulaer

In Vlaend' zyn vor die ande bannere Comend by
partag vint hinst v' d' Vlaend' ghehlyt als den hant
v' d' guntkerke boulaer waestene boulaer v' d' sber
gunt ghehlyt

Daer zyn oec ande camere in dier selve tijde vercrege
ghelyc als ghescreuen is in d'ouder volscamp en ande te liden
om seer

Daer es oec een erfachtich comestable van Vlaend' te
vriene de castelen van Brussel en daer zyn eene
erfachtiche marschalke Te vriene de he van d'vrieste
en een in vriant' van huse van belie

In Vlaend' zyn oec vele leene die ten dienste staen van
vrieste en onder ande es een in land van waer van of d'
leijfoud ghesoud es te dienen mit een vord van
voore beslegte en achter mit en moet he habilure en
vriene mit een halberge en onder glauw

In ande vord zelue houe moet dien mit een vord
van in d' en hem habilure mit een vord vord
pompont' ande plate een bockwale en mit een harte

Ande vord zelue houe staen te vorder dienste dat
mit d'it vord

Ande zyn schudich dienst te voer en moet come ghabillure
mit een pompont' mit een vord vord mit een bockwale
mit een vord mit vdeen yse hartshoen mit vrien
vrieninge en mit een ghespunde van

Leuen om de bedvrieste vord
casteel in Vlaend'

Alle Leenhoudt moete trecken Int castel te ghen ald de
manne tract In vermaerd Janof thooft et den dan man
vande galen vnde sustmaet want men hem
stokt vande castel leere moet

Int land van edaet zyn vele leene Janof den manen
tract moet Int castel van dypelmound als de gram
vortocht en dan vadebaer ym nact op huen cost
en viltse de gram langste hebbe dat moet zyn
teyne cost te

Int denendosse et een Leenhoudt die ghehoud et te
klase de goerne als de hie In vorloffen tract en dan
te ghane op thunt sey dat te bedbaerne tot dit de hie
vredt comt

Icuen om de bedbaerne
vande pa-soon vande gram

Te outenke et een dan ghehoer steenbrugghe vdeleke
zende moet een wachte In castel te outenke als de
gramme dat et of de grafred of zyn outse hie

Int land van edaet zyn land die te duntse
vghane mette gram met vnde vodd op den gals als
hy dat comt fighen

Ande moer met hem tid met een parde vā in 2

En ande moer volge den gram met de jaerdyoord in do
hals en d'leene zyn dieghat faghat goed

Leene om den dienst van
graue huus

In Vlaend' zyn twee erfachtige bontelien te wone d'
hū vā gaud int beysche en in den man te wone
onder d' croone

Item gaer ed ooc een erfachtig pament te wone
de hū van boudkerke onder intyke

Item een erfachtig overdrader ooc onder
intyke

End een erfachtig Lauender oud brugge

Leene om de gulle came fuste
fuekene graende in ledere
vand gram

Den Jechondar onder brugge moet denar by zyne
rest al thoud datme baron in d' came vand gram
als hy of d' graefued te brugge of te male zyn

De repen vanden castelen te ghen moet denre alle de
 sporen van hont- en spithond daerom an bract de
 spise vanden grane als hy vdt int voors castel ste
 vintste ste baets of in de bilde

De brugge is een versichtich scotelare de welke denre
 wortyt alle de hond scotel van of de grane ghedient
 wat te zynde tafte

De brugge is oec een versichtich versichlar de welke
 open alom de kelders tot ysenen daer vanden maene da
 linc om de grane in beste wyne te den deyne linc

De ontfangst vanden spiere te ghen staet vabond te
 bronsiere factie int frutype vanden grane vone
 ydende mit cryke

Den deen hound onder brusse moet denre int fuc linc
 vanden grane int vassene als hy te brugge of te male
 is mit pisten end een half pumpernet stek pist da
 rom

Ande moet daer denre te gelare tyden groote menighe da
 rebuk den in dand py dand mure dand mure py
 daer toe mit groot menighe da goend en vore

De her van orcamp denre groote menighe van thurme
 int fuc linc vanden grane als hy te brugge of
 te male is

Ind een leynhoude onder berghe tenert al de thuerf als
de grane te berghe es

By een ande tenert al tfruyt datme te berghe dient
granten tafke

De ontfangheit vande spiert door sien den graendes
vande grane van coorne

Leen om de reparacie
onderhoud vande grane

Indt brugge es een verachtich temer man die tenere moet
ten dierman dinc in die pascq als de grane door
dierke an zyne steen te brugge of an zyn huus te
make of an de salge. Dies heeft hy pronont Ind staet
vande grane in suant een vanden de stoep vint en
den vass dertse en al den afval vande four es
zyn

Ind een leynhoude onder ontrijck moet tenere te temer man
op zyn cost als men dactel by brugge vermaert

Leen om de ghenouste en
plaisance vande grane

Inde borberes zyn vijf leen danc de leynhoude gesoud

Leenhoudert ghehouden zyn te comen by sctē maertind auct
 by karches te vordoch an d' poortstijele te verspreyt
 om te pruytē vordē valche. In die zyn die andere
 leenhoudert die den valche betald moet en gaten d'yn
 ten grane putert

In denughe et een Leenman die ghehouden et te stant
 by d' bevelinghe te d'ynen als d' grane d'yn redt
 om die beughe te draestē tisse de wildē zansē

In honnede et een Leenhoudert die ghehouden et te d'ynen
 den grane als hy te baghe et met vordē flagole om
 d' puid te doen g'edynghen

Inda baghe et een ande Leenhoudert die wacht et d'and
 sp' hant en als d' grane d'yn tyt zo moet hy d'yn
 staen end wacht en blasen met vordē flagool kin

Leenen om de Justien

Weest alle d' Leenhoudert in vlandē zyn ghehouden te
 comen te hant als zyt vermaent zyn om etele vast
 ende Justien te doen. In zyn vermaent d'yn te verbond
 expressche by hant Justiaen en den beemete

In vlandē zyn vor alome verfastegge d'ynat of menat
 die d' ghevalghenē bewaeren end d' Indadingsen
 g'elamant doen

Daer zyn oec erfachtige wald bod die & vallint assisen
in hudey oploste in die & arrestard goed betwonen
onder & handt van Justieren

Te brugge et een leenhoudt die houd en logiert moer om
in s' oud pad of s' s' varte touen pacht & vande
of logiert in vrent zyn eum brugge of in vrent
danof clacht comt tot dat met danof ghevoert ad

Daer zyn oec vele leenhoudt die varte moer & poort
vande church met vrent ind maghe als men dat
compt of and Justieren oec

In steenkerke oud ducme et een leen ghehoert
vontvoert danof & leenhoudt ghehoert et te blaste
den hoort de vrent vande vrent - so wamen
datme dat Justieren sal thant oec

In vlandt zyn oec vele hooch Justieren vrent in
fessard die et in hie Justieren oec van za de thunter
kennisse behoerend

Leend om de demane vande
graue in hofvrentinghe

In vlandt zyn vele leen danof & leenhoudt ghehoert
zyn hoort vdeuact die luge zyn in & kennisse heerde
vande demane vande graue de vrent & hie van
assisen vrent vrent / vrent vrent vrent / de

ontfanghen van de spijst van ghene Vorstende vpre
 dijnend & her van de adegond in Westland en ande
 en zide vord spier in een Hof dat ze hier & hofvordge
 dat & vord vord vord vord of genend ande
 In zyn seel en vord ter manijde vord vord vord
 hofvordge by vord vord vord vord

Wat Recht/Leen Recht is

Leen Recht is een Recht constunne subvocht by
 constunne hebben macht van ghescreuenen vord

Wat constunne is

Constunne is een Recht met ghescreuenen subvocht
 dat ghescreuenen is by langhe tijde ghescreuenen

hoe men Leen Recht of
 constunne subvocht

Leen Recht of constunne over subvocht by vord actie
 vord ghescreuenen dat vord met zage en zage maer
 dat hij langhe tijde vord vord of actie ghescreuenen

Wat volc Leen Recht of
 constunne subvocht maer

dat volc dat vord vord vord vord vord vord
 en statuk te makene maer vord vord vord vord

Want Statut' make en costume' luynghe et van
nietlycke nature en en et daer in gheen differecie van dat
statut' ghemact' werd by expresse consente end
vande vindinghene vande volcke en costume' werd luynghe
by tacite consente en ghemogheesse vande zelue volcke

Wat wetsakele et d costume
te luynghe

Dit point' sijn wetsakele om deen recht of costume die
draecht hebbē zul van vachte in te luynghe. Erst dat
zoe sijn vdelic Ten tverste dat zoe accordere metten
nature zed end ediere vande volcke dat zoe luynghe
wert Ten dard dat zoe luynghe sijn by wel wetten
vande volcke en niet by vruere Ten dard dat wetske
zied vande volcke die ghemogheesse hebbē zoud' vordien
en d' d' d' d' dat zoe ghemogheesse sijn behoortlike tijt

Hoe vele acte wetsakele sijn om
deen recht of costume in te luynghe

Als in leenhouen de acten procedere vande vullen en
manen en dat sijn wetsakele of iudicial' zo enst
ghenoug an tver acten of wetsakele. Jed in crichte
van ghemogheesse sijn maer als d' acte procedere van
vrouwen spoone en niet en sijn wetsakele noch iudicial'
zo moekt sijn frequentie van act' zo openbaerlic' ghemogheesse
datmen wel presumeren maer dat al volck d'
kennesse danol heeft

Wat tyt moet et om de
costume te p'scribere

Exemple te p'scribere costume et ghenome van p'sach
naer de euld Kerste te waer dat zoe ware in yndie
van yndie want in dat euld zo zoudt et tyt moet
zyn van yndie faden en waer tegele de kerste van yndie
faere end tegele den yndie van zulk tyd dat ghe
metworde en et te contrarie

Quersche manieren van
tey Kerste

Exemple tey Kerste of costume accordat met gheset
kerste end zyn gheset ghenome Kerste end zyn
bunt den ghesetene Kerste end and contrarie den
ghesetene Kerste

Exemple vanden kerste ten dat tey sucedat op den onste
datme int kerste vanden kerste met bedroge zyn en maer
bont de hant van lichte yndie datme lichte met
kerste en maer zoudt teykerste vanden onste gome en
schiet gheset te zyn costume end ten Kerste
accordat end met gheset Kerste

Exemple vanden kerste ten dat de kerste ten kerste
kerste int hand kerste als hy maent dat de kerste
hand kerste and kerste dat de kerste kerste p kerste
end de kerste vint van kerste kerste end kerste
gheset te zyn costume bunt den ghesetene Kerste
want de gheset Kerste kerste kerste met en kerste
moet yet gheset kerste en kerste

17
Exemple vand dard dat en sijnader in teene dat broede
suedert den broed in teene datme waerheit heeft
an verroste teene dat huilt end come caten
zyn end mit en volge en grond dat d dood des
leuend verste end dwe gheleyke zyn costumen gtrau
den ghescreuen verste

Costume maer wel zyn luid en gtraue den gheser
verste maer zoe en maer mit zyn ghexprobar
end gheser verste als corruptele

Van corruptele

Corruptele zyn quade sanctien ghexprobar end gheser
verste als wesende teghent gods verste teghent
natuerlic verste teghe tghemey prouffij / teghe
god zed of dat zy cause of occasie ghenen van sond en
quaet te doen / End best en moegh uenueman word
leuytste of costume / hoe langge datmen dan of verset
noch voer confirmacis op prima men dan of heeft maer
ghewend dat mit en doocht en of mit scriptie
noch confirmacie

Exemple datme waerheidse luid bant of punnet en
dingaren waerheid of and secret informacis god hont sy
te rompen te hoorn of dwerfche te gtrauassen zome
vart in vele hore / end een punn corruptele

So est oec dat d vallunt ddege vand word dat zyn
d seluequant mesingge end daer op gunt de myst
datme d vyft van als caten voor d schuld van
huy man / zome plag te uetryde / datmen menue
en of fact d genratie end dwe gheleyke

Ande manich van Leen Verchte

Keneghe Leen Verchte of costume zyn qual ghen saet al stand
Diere ghehe dat menen dat fard en d van zond moede
Oegge

Ande zyn locale ghesaet te plak daer d. Of die d
ghehe d d. halleu vand vut and meent vone drel
van elke manngge d d d d d d d d

Ly van desen d d d d d d d d d d d d d d d d
Gfaccant d d d d d d d d d d d d d d d d

Ken keneghe Leen Verchte zyn notore en opbaer en
zo ghemede ghen saet als dat d en manne met d d d d
en moed d d d d d d d d d d d d d d d d
ghenou d d d d d d d d d d d d d d d d
d d d d d d d d d d d d d d d d

Ande en zyn met notore noch opbaer noch elke fenehe
end die moed met alleche ghealle gnat en gheopposat
zyn maer oer gheprout zoot behoort

Soe men costume of
Leen Vercht prout

Leen Vercht of costume met notore d ghecostumert
gheprout d te zyne in troude met d costume d ten minst
rent spetende d met met ghealle d vone d d d d
costume vone d d d d d d d d d d d d d d d d

58
consent- vanden volke d'elck ghedogheesse of conser
v' d'it gheproeft zyn met volke In soude zo & frachose
in segele w'etane en v'it met v'ebond costume te pronuene
mit z'icubere v'ebond also die zyn In souffesse d'etale
van p' d' m'isse d'el end end spre kend

Enne costume te pronuene het zyn In soude of met z'icubere
v'ebond & v'ebond moed deposed die d'inghe Te d'icubere
& d'icubere & frachose v'and d'el en d'el d'inghe tyt In
moed aff'icubere dat zyt also hebbe w'et d'icubere en h'icubere
v'orsat d'icubere m'it m'it v'and van ouer p' p' p' p' p'
of van z'icubere tyt dat g'henouge et d'icubere costume of
Leen d'icubere te p' d'icubere en nome d'icubere en als d'icubere
d'icubere of d'icubere g'he w'et zyn z'icubere moed zyn z'icubere d'icubere
zyt also hebben g'he d'icubere d'icubere In d'icubere g'he d'icubere en
w'and d'icubere d'icubere In d'icubere w'at d'icubere en In w'at
tyt z'icubere te spre kend by op'icubere of g'he d'icubere h'icubere moed
te z'icubere d'icubere z'icubere d'icubere z'icubere d'icubere v'or out
d'icubere d'icubere h'icubere m'it en d'icubere d'icubere moed
v'icubere d'icubere v'icubere w'at d'icubere d'icubere of et en
v'at zyn d'icubere d'icubere en d'icubere hebbe d'icubere

Den d'icubere te d'icubere
w'and d'icubere d'icubere

Den d'icubere d'icubere dat d'icubere d'icubere d'icubere
en en d'icubere te d'icubere m'it d'icubere d'icubere
d'icubere d'icubere d'icubere d'icubere d'icubere te d'icubere
d'icubere en tot h'icubere te d'icubere

Daer naer de franchoise edigneten de Lande vordt voer
 s'keer vand zelue konge also voer ded and naer Gods
 by successie van tyd zelue konge zo vermenst in thebra-
 is als datme danof vint al bestend duere

De Romane en s'keer noem van den konge also oer en
 ded noer voer en des s'keer kende was s'keer k- lief
 hebbe huer monarchie by zyn al verbonde dat s'
 firste prince zo hiet thewest zyn huer monarchie
 te schone by zo vele den danof dat te thewe- als
 dat zy zelue tinnst behoud hebbe

Wanneer s' franchoise b'ghonst
 te inferden digniteit en officie
 en p'ncelike d'ne danof te maken

Watte rest ten de franchoise en inferden met lande
 vordt meer s'keer b'lyt huer r'chte en d'ne thelych d'ne
 in v'ngame by volk van vorteghe in huer
 v'ndehoud toot huer wed'oupen in zoud v'ng-
 Jurisdictie digniteit of proprieteit

Wanneer naer de door vand k'nsse deddye de goedatid zyn
 der zome b'ghav' deddye end s'keer thedalt hebben
 s' monarchie van huer vordt in d'ne zo s' cronike
 van v'ane k'ngelike d'rtet b'ghonst te inferden als in
 s'ne s' digniteit en officie van huer d'ne end
 p'ncelike d'ne dan of te maken

By onder ande s' voer s'keer thest s' calthe Wien

Hand Leen Rechte en velen ghesce met alle ghesce Rechte
 meer als ghesceve costume by memorie

De fransoys en hebbe niet vele van of ghesce dan altemer
 een capitel in hie costume of ordon

Maer d' dussel beset hebbe vele ghesce van of
 ghemacht in dussel hie ghesce met alle beset costume
 dussel d' beset beset d' beset dussel d' beset
 d' beset d' beset d' beset d' beset d' beset
 welke ghesce vagest zyn ghesce in vone lout
 ghemacht d' beset beset d' beset d' beset d' beset
 beset ghesce hebbe vone d' costume vone d' beset
 of van hie ghesce voor ghesce

Sten Leen vntghene
 marz

Inde ghesce van kaste en wast niet ghesce dat de
 indussel zyn ghesce zond moge vntghene te hie
 marz dat die proprietat ghesce alle d' beset
 die d' dussel of dussel of d' ghesce d' beset

Want d' schen met tamelic dat dussel of ande d' beset
 van d' beset conditio vassal and he hebbe zond vone
 vassal hebbe et een beset dat dussel die dussel
 indussel

In d' beset die wie hy zy die of groot edle of velle marz hie
 vntghene vntghene te hie vone dussel d' beset d' beset
 ghesce met d' beset en zy dat hy dussel hebbe vone ghesce en
 d' beset d' beset die indussel by vone moge marz ande met

41
Den Ieremian hof hebben maer wel vutghend ed elken dactin
van zonne loene ghelyc als tene capoen of a hinnen ffuert
of dier ghelycke zoud daer tot te nemen ostroy of cofer
vande graue maer groet sticke niet

Die wie in Vlaend' den vutghend wille om van he ghefond
te zine die moet hebbe lee of hof dano dat dat los
ghesond zal wese want men in Vlaend' ghed lee en
hend van zsonc

Die Ieremian outfien maer

Die wie hy zy maer hen outfied' End de die niet abela
en ed elken te bedrenom in zine zsonc maer dot bedrened
dy subferunt

Drante en moghe ghed te outfien nae der past maer
wel te pmlotie of coferme also zy doen in Vlaend'
Nochtan en moghe drante niet zyn vassiel noch ede
nog feantrotte sy doen nog zint in houe sine past te
doone nemra zy moghe wel hebbe vassal onder hem en
artiged end Jurisdiction in die dot bedrened by manna
van dweyden

Demessen in Vlaend' ed te dyl Kops' ghesuocdant dy
vraulke te wete dy te marger in effak zuste
ed phelys da elken dy te lanne ghelened vande graue
forant dy te marger hure zuste dy te
margere sofer vande graue ledelyc te mah end
dy te manit sofer vande hartoghe facle

Verrechten die land en magt gheen weerde dien of aen te
 slaen dan te offroy vanden grane en als ze den of aen
 heide zo moed ze stelle een verpandte land om die bedient
 en ze zyn subgeet te stane te vesten van alle zake den
 Leene angaend. Int hof vanden manne van dieen portart.

Watmen ontghend mag te
 Leene en wat niet

Leene moet ontghenueen end ghemacet zyn van verpandte
 verpandte goed of van teguend. Datmen houdt voor
 verpandte goed en niet van verpandte goed zo hie voord
 ghewont ghewoont is

Verpandte verpandte goed is land boses vinct meer
 verpandte huse of van verpandte land met wech doen met
 transporten en mag van vnd e. verpandte land hie

Datmen datmen houdt voor verpandte verpandte goed zyn
 verpandte verpandte officie talle verpandte verpandte end van
 ghelyke te die vast zyn en volge of advenen de grond en
 niet transporten en zyn vanden verpandte

Verpandte goed zyn vanden vanden seape goud gelue houde of van
 verpandte verpandte was soe vnd transporten mag end
 van of en magne goud den ma hie

Maer men mag wel die te betene ghend mette ten
 een qua te met vanden of seape te waken te meer en
 vanden vanden vanden vanden vanden vanden vanden vanden
 ghelyke te alsoe linge als e. vanden vanden vanden vanden

Sorten zyn nature van deene Maer als zy danof zyn zo zyn
by cartyl by abze vint te verstante van hant by comie stien
by thet die me in Vlaend' handt voor cartyl

Jude Suerne in adykerche et de Jan pastur zynd in sijn
der abze van dune by zuntote die dutghesene et met by
rope by vone stie of met yong com y jaer out by vone
stie of met yong vone caluere by in stie

Als zyn thend ghehoud voor droelic god Moest die in
may me van thend ghe hou ma te vone de thend
die gheleferdeat waer voor tractot vand pant algead
of also and forme vand pant vone danof datter vone
zyn in Vlaend' thend laer ten proussyk vand dake
gheft besitten

hoe me deen verrijst

In die maent comt me de Jan te weten by
Indicature by pascies by prescriptie by by successie

Derste maent van deen te verrijstom
te vone by Indicature

In Indicature comt me te vone als de deen hound ymer
verrijst in de men deen dat noemt deen in wat of in de deen
dat offertent of vone vone vone door men deen
ghehoort ad

Als de Leen had nemende verleedt in noutde Leene hy
doet sine zake want eerst hy gheeft dat Leen out by
munt of by gheschryfte onder zyne zeghele of ter
Leene van manen

Ten Eerste hy doet de vassal gae by verghyfte of
wreud by zyn vassal en manen

En ten derten hy doet den vassal stede ind. Vale. en
actuele possessie van Leene

En Inghelice de vassal de ghefaen de ghefte doet ooc
sine dinge want hy eerst anwerdt de ghefte Ten Eerste
hy verghyft Leen ind ten dert hy doet zyne hant
scanters en homage met de ghefte en woord gae
tot dienend

Int dertien of verleed van noutde Leene dat wort
Leen en wat nout de Leen he stede ghele alsoe tuch-
condic alst hem gheleefte behoudte de sine condic
zyn arden redic en verdraghe en dat de vassal
anwerdt will

Nemere in zimentinghe of penonacie van Leen dat
verstaet by coope of anwerdt moech blinde condic gae
en zyn en nout de Leen he die nu zand meeden
moech munden van tyn consen van vassal

Want dat de dertienere stede wint verdraghe of

Corone of scandelicke ediccion gheleyt als te zyne zyn
maekelake of volentend of die gheleyt die vassael
naer die Inuestiture zal tees behoudt man die ditten
zal verandert zyn ter discretie vanden manen

Van venue

Inde of een acte saer mede die vassael verced wat
int tees meth tekenen van een zilver die stocke
vynge stros of ande naer die costume valid hore
en meth woode saer toe dienend

Die crone of gheleed In Rechte Inuestitura veralid
vel Impropria Want zoe en gheeft die vassael die
Recht int tees maner wel teke die crone en die proprie
mer ande die die confirmacie vanden ghelede

Reman stede In possessien teke die gheleed of Inuestitura
teke vel propria en van zulke crage dat zoe
gheeft die possesser Recht int tees zo die hie man
teke zuli

Deze venuesse veralid maner gheleed zyn naer die
recht door vrend vorrend die gheleed maner en
zyn en alzo detmeft In bouwingen In ande
Land die maner vart van gheleedem vart
Reman In vlandt met

In successie van Leen en of vander cronele ziele
 heere met want naar de gualte costume van Vlaend
 de dood eerst den Leenend

Van Leen te
 verheffen

Leen te verheffen is een aar die de vassal doet te
 comen ten Leen en te looghen of hy de d'heer
 awerdt en zyn heer Leen man zyn en boden wille

De die te Leen comen wille het en by ghefte of
 by successien moet naar de costume van Vlaend
 verheffen met ghele sporen handschoen slange hond
 valck of zulk ander velck offer toe staet

En moet dat doen binne xl daghe of daer naer de hie
 sal handten in t'leer om dat te ghebruycken tot
 ander tont dat yemerd van hem dat comt verheffen
 en moet de verheghen tynne

Quame de successie naar de xl daghe van de hie
 wettelicheit beghomd hadde by quame weg in tijt om
 te verheffen en en zoud de hie hem dat met
 moghe verheffen

De el dagghe gharen in matene van successie ten dagghe
vande vortydene vande doot te wone dat hy gheset
wone vande vortydene in welk tijt ten tijt zoud
Inghen ten dagghe dat te bevest vande successie vande
wone vortydene by ghehoort zyn zoud by zyn vortydene

In matene van gheve of coope el pl dagghe gharen
in ten dagghe vande vortydene in met ten dagghe
vande gheve

Inghen vortydene in vortydene in doopten tijt van vortydene
met wone el gheve dat te hure vortydene vortydene
vortydene vortydene el dagghe hure dat by wone gheve
of te hure vortydene zyn

El mag dan vortydene die wille in el vortydene in wone
dat vortydene vortydene vortydene vortydene

Watme in vortydene betacht van vortydene

In vortydene betachtme van vortydene tghenent dat el
vortydene in wone vortydene vortydene vortydene in
vortydene vortydene hure, het zyn el of vortydene vortydene
vortydene vortydene vortydene vortydene vortydene vortydene
vortydene vortydene of vortydene vortydene

Ind als den overnemer van of niet en sprekt meer zacht
 van den Staat te zullen de hene zo betracht hy
 in theid of staet te halve delene v. t. of staet te
 bester vrome zo betracht hy de zphene van de sand
 den wisse toediening fard ter hnd vand hnd

Int dendermoffte zyn vele leones die staen te delene
 van G. J. de Marand Warster van dendermond
 betracht zyn deler met vnd te blase de hoorn voor
 thunt van dendermond

Daer zyn vor leone die staen te delene van G. J. te
 ghynd met bester vrome den den ter hnd vand
 den vrom

Armed is et d'wuyghele laer te verheffen hy is wille
 noch menen en betracht deler dan die den verheft
 nochtan wille de vanden in wuyghe placke in
 vlandt zyn betale de ghene die verheft alzo te
 delene atter ybond zyn of ghewest hebbe capable
 om suceden tuffte hnd en den vrom

Derbi zyn den vader et ghestorven leone die
 zond in de dnd zome wil tuffte en wuyghe vrom
 broed de vanden zal wille hebbe den delene in de
 de twee broed capable wane te mugh verheffen, or hy

De delene van alle de leone in vlandt die zond
 midde ghestond zyn vand vrom placke in vrom

lyd wt te behooren de ordene van Ruyt van Ste Junz
In Thorsale ghesen van Rodes. En de grane ledelinge
ghesen va male ghesen die van groed prwa van
Frankryck. Theraumt fro Roder de July In laer
duist my heb dine gheve het effaer die hy de
ordene van vord de besette en amorfisere

De grane en betack ghed Ruyt In verheffe van
Graeffste van Vlaens. Nomaer van vord van
Vlaens ghesen is betack hy van vord van
nuit van vord

Van camaryn Ruyt

In vordte plack In Vlaens. Nomaer betack Ruyt van
ghed betack myn vor camaryn Ruyt de vord van
vul Ruyt is p t de vord en daer alst p g vord
behoort de camaryn van vord In plack van
vord

Nomaer vord betack de best vord of and vord van
van ghed ghesen als vord handvord of and vord
is betack myn ghed camaryn Ruyt te vord vord
vord

het ghy vor vord plack In Vlaens. Nomaer ghed
camaryn Ruyt is betack

Van feaultwetscep

Feaultwetscep doen is een acten die de vassael des
moet en hy gheschelt wort in de possessie d'vnd d'vne
En is dat hy comt d'vnd leenhouer of zyn vanden
ind. p'der vanden manes vloerthoof in ontgort met de
hand te gade en doet en veld gheestimmer in dat hof

Naar een veld de vassael die feaultwetscep doet g'wart
in de se manen te g'varen v' vordan g'hetranke v'
zine te g'v' elcke v'ontgort v'g'v' v'v' v'v' v'v'

En ald' te g'varen dat te vordan v' zyn zal goet v'
g'hetranke alsoe de goet vassael schuldich is te zine
zine h'v'

En g'v' v'v' v' g'v'v'v' v'v' feaultwetscep te doene
naer de v'v' v'v'

Doestant v'v' de v'v' v'v' simple h'v' die niet en
v'v'v' v'v' v'v'v'v' v'v' h'v'v' de v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'
g'v'v'v'v' v'v' g'v'v'v' v'v' v'v'v' in de se manen

En te en zal my v'v'v'v'v' v'v' in sted' noch in plake
die g'v'v' v'v'v'v' h'v'v' v'v' of v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'
noch v'v'v' v'v'v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' v'v' v'v'v'v'
v'v'v'v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' in v'v'v'v' v'v'
v'v'v'v'v' v'v' v'v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' v'v'
v'v' v'v'v'v'v' v'v' v'v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' v'v'
v'v' v'v'v'v'v' v'v' v'v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' v'v'
v'v' v'v'v'v'v' v'v' v'v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' v'v'
v'v' v'v'v'v'v' v'v' v'v'v' v'v' v'v' v'v' v'v'v'v' v'v'

Te weten dat hy waere doeltate maer communicatone
 communiche ghebame of anders zo ghemekt dat a dussal
 behoudt vee vnde gheue by hem velle met ghaes is zond
 moghe of dat hy zelve zyn den met rehend is haden of
 dat zyn leen om vrees ghebre stont ind hand vande
 prince of de Justices of dat litigoude Ware in hy ind
 possessie met en stont of dat gheue te zo is zond a
 dussal met ghehoudt zyn facultetship te soem maer
 zond moghe trecke in de ouerheer in dat den zyn d'ouer

Als den leenher sterft a dussal die vout velt gheue heeft en
 is niet ghehoudt den successie en velt te vanden vout
 want den velt die hy de voutak sed was voor he
 in zyn naercomer Nochtan is hy ind successie alse
 velt ghehoudt als of hy den velt vout had

De dussal en is oec niet ghehoudt velt te doem ed zome
 van zome leenheer Nochtan by de velt die hy is
 velt gheue heeft stont by vout den zome niet te
 offenderne

In gheue a zome vout dussal en doet zint velt den
 leen gheue velt want hy zyn dussal niet is alse
 langst als zyn vout leeft vnt velt behoudt Nochtan
 moet hy her velt vout den leenher van zome vout
 te offenderne

Den voutak sint en maer niet gheue voor dat zome
 vnt commen is te vouten te pyn fact Nochtan vout
 dat a her velt her zome vout gheue te p fact
 in den half in propiumt pubertate

Den voocht mach gheveer worz yn wase op dat hy wille
maer hy en is dat toe mit bedinghelic

Desent of ande die wofsatelicke nootzume hebbe of fact
men te gheveer end feaultersop te done by proent hebben
dat toe procuratur spealt vnder passactt zeggel op dat
hy dat man is of dat man ons zighel anteyt

Nochtame wille de francospe dat de grave altyt feaultersop
doe by goud zsoen en mit by proent in en wille andst
zyn feaultersop mit outfac maer zy zegghe dat de
wel stede of comitien mach vone substituit in zyn stede
om vand grave feaultersop te outfacen Ende alze
wast gheed van myne hee de esherloghe pleyns inde en
van atrecht Int fur gunt int veyr dat muss gij
de Fortfort cancelen de vranckysche zyns wit
outfac

Den passact mach wel velt doen Alre soudains hech te
wonen den keyser end de conyne de vranckysche die
god overste en sennet want doend wit de veld hy
stat dat den ande wien hy velt velt gheed heeft Memar
de welske de veld hy sculdies wort te diouem gade
Zien hie mit suo loco

My dest ad de den hore veruyghe op de Luyman
Jurisdictie alze vore alst tleey stede en mit veld
want als de leen hore ghebre heeft van gwinste of
andst hy proedant ter afvimminge en wederbarnghe
vande leene end mit ter coheren vande zsoen
vande leen man

De Leen here en doet zyne Leen man gheene Wedt niet
 nochtan mette ed die hy vand leenman verfact wort hy
 leggend hem verbond alzo dinge zoud ad al of hy
 hy heede gheed hadde want e teantve moet ghehe
 zyn tusse hem vord

De Leen here staet zo stoe verbond vud nature van
 van vordte teghe zyne vassael etiam zoud niet dat
 want e hy is vassael die hulpe moet hadt mit e
 hulpe en her ghehe moete of dat hy zyne vassael
 verloste of vylloep set of zyne dant te van suame
 of her anofft offenderd of outtraged hy zoud
 verlost zyn dant en verlost en e vassael zoud myn
 zyn van zyne red in the hond vand overha v
 datt overha want of dat men van god van
 hometyche alt inghendom

Wat differentien et tusse
 feaultetseij homage end
 vasselaige

Tusse feaultetseij homage en vasselaige en et
 them verskil wes differente maer et al een dync
 end dincseij name want feaultetseij et te
 zedarne gheantve te zyne homage et te
 zedarne man te zyne end vasselaige et te
 zedarne vassael te zyne

Dassael is alzo vele te zeggen als ghebeligheit of trouwe
en hy heeft vele name want hy is zomblyde
gheheer fideit dat te zeggen ghetraditie en
fidelitate zomblyde may van manscap zomblyde
elictulid want hy verbonde staet te dienome
zomblyde fundatavint a fonde dat ley may zomblyde
milet a militande als hy dient in wapen zomblyde
capitaneit zomblyde valuafor dat groot vassal
als wordig te stant ter dier of poorte van zyne
heere zomblyde vassal of vassalium dat zyn elid
vassal en alzo staet in dierne ghevoont ind ond
constitueit vint conynge van vranckrycke hy
is oec zomblyde gheheer ghevoot zomblyde
hinc ghevoot zomblyde curie ghevoot en zomblyde
per a paribus curie

In wat manere de grane van
vlaend' fraulterisey doet den
conyn van vranckrycke

De conynke zit in zyn manstent gheselsapt met zyne
ghevoote en and prince en heer van zyne bloed en de
grane gaet en hem tot voor de stee blootheest en
stgort en knielde op zyne knie stelt zyn hand tusse
den hand vande conynke en de conynke van vranckrycke
of vranck and vande vranck vande digne stey zocht
tot de grane adint

Deur denen home lize du roy vre souverain seigneur po
vranck de la parre et cite de fland' et de tout ce q' vous
tenez de la couronne de fradre et his gouvernez for honneur et
puice cond tout jusque a la mer inclusivement sans
au roy son droit en ault' esche et lantour en toutes

Ende de grane andvoert. Duy sine te le gmoertz anse in
dat ghed' hy staet op end enst' conuict an zyn labe

Mer als hy scauttersen doet ten xpoone van and' dan
vande conuict zo staet hy rechte end in finel met

In wat sommecien of hooched
de grane houdt zyn leen vande
croon

De grane mankneert dat hy houdt zyn guesse van
vriend' vande croon alsoe edhe end in zulk te sommecien
exogative hooched end verhoend als d' conuict moet
te fonden zyn croone van god' van heylighe
vutghed' allehe dat hy d' conuict sendig d' somerant
end d' essort gheestmeert

Welcke d' essort gheestmeert hy verstaet alle he zinde
van appellacie gheslucmeert in materis enle d' anof
hy by zyn' vrede plureche end te dulle gheken
heft by d' diffinitie of ten minste by iudicatore
suden d' diffinitie end dat van zake die zyn
gheest end sommecien mit in en g'aten end mit
vordere

Want hy mankneert d' hy mit gheestmeertis es te
admittend d' essort ind' stude g'ue naar volghend

Ierst vanden appelle ghesinteruuten van vreesse executie
 of exploit vanden hanting of and' officiat in vlaend' noch
 oec vanden vreesse of seken gheswist byd' smalle wette
 alre want die alle porters in d' vreesse Instancie Ind
 camere vanden vreesse in vlaend'

Item van materie criminel mit dat daer anleest want hy
 in possessie is van alle tyd zotue d' vreesse kenne end
 executie vanof te hebben by zyne vreesse kenne of and'
 zyne officiat end dat mer d' d' smalle wette in
 vlaend' kenne van alle materie criminel zond' appol
 of Reformatie

Item vanden correctie en punice die hy doet van zyne
 vreesse vreesse vanden abolitien end vreesse die hy heuet
 gheschreft vanden compositie payse of tractate die hy met
 gemelich maect want he vanof alle kenne end
 interpretacien toebehoert

Item van zyne demanc ende punice van die mit dat anleest
 wat hy daer toe heeft by camere vanden vreesse die vanof
 kent zond' vreesse

Item van zyn bed en subuere vanden vreesse daer vreesse
 in vanden vreesse van die wat hy die subuere heeft by
 consente vanden vreesse by zyn selfe vreesse end mit by
 vreesse vanden compositie by d' vanof by possessie

Item in maten van die als die gheschiedt zyn Ind
 wettachinge comend by vlaend' want die camere mit
 appolable is d'

In dese bescheffte is d'wylde justie g'wilt tusschen de
 ender gram speake z'ijer in dat dar te warden te warden
 ghesch' heeft nomen de gram heeft altyt z'ijer bescheffte
 g'wilt te warden in de bescheffte g'wilt in de bescheffte
 in de bescheffte de dar in de bescheffte in de bescheffte
 dat de coninc nomen de bescheffte g'wilt in de bescheffte
 slouch' id in de bescheffte te g'wilt art'ors end' and
 g'wilt van de coninc

In wat Coninc de gram
 hont z'ijer bescheffte van de bescheffte
 van de bescheffte

De gram mantent end' in possessie da' ouer vol
 face te hont z'ijer bescheffte van de bescheffte zom
 in england end' zom van de bescheffte princelic end'
 bescheffte zom het bescheffte te zom de bescheffte van
 bescheffte van de bescheffte

In wat Coninc de gram
 possessie id hont te coninc

In de bescheffte bescheffte in de bescheffte id in de bescheffte
 volch' bescheffte in de bescheffte bescheffte g'wilt te most
 de bescheffte bescheffte in de bescheffte bescheffte van de bescheffte
 nomen de bescheffte van de bescheffte hont also d'ere alst in de bescheffte
 end'

In de bescheffte in possessie id coninc g'wilt in de bescheffte
 bescheffte in de bescheffte van de bescheffte bescheffte in de bescheffte

24

Ende men verstaet dat de verfael come in possessie van leene
alt hy zot op d' hant mitte ander manen in vermaect houe
en dat hy thebrumet van verwoyl end possessie proffijt
van leene

De leen heet et dwingelic deest jurestituet te doen also verwe
alt leen ende ad end met thewolle fact en and' en waer
dat hy mit d' dat hy zoud betale Indest

Als vele contentant teende tot vne leene d' ghone et te
coferant ter possessie die verst zyn Diligenc' ghesch' heeft
van verheffen ten zyn dat zyn gheschoort end d' hant
thesus de manne by voneeste anderst' dat of ordouere

Hoe de graue hem doet stelle Ind
possessie van graefstee da
blacend'

Dinge te nemen de possessie van land d' graue treet
te ghew alt Ind verst en heffte van d' d' end hoort
mest te st' p' d' dat hy effect vne gub' l'ike end
naet d' mest zo f'uch' hy door d' antaer end d'
alt leest op hem zekr collect end goet op her ver
zodert end dat ghed' doet hem doer d' ver om d'
leest in d' st' manen

Nous jurons a garder come bon et leal gardien sans mesage
vne et loyannee tot tout et dat tout et p' d' d' d'

libertez et franchises de sauz et sicut possessione subiecti et
familliarum de eorum regibus et sicut pro au mont flandru
fonde et nos p[re]sentes Reges et Francos d[omi]ni n[ost]ri
venerabili d[omi]ni andree et tunc h[ab]it sicut d[omi]ni h[ab]it
Regem et tunc h[ab]it sicut d[omi]ni d[omi]ni

Unde dat q[ui]dam h[ab]it tunc d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
et tunc sicut d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni

Nous Jurons de faire droit et de cont[ra]ire fland[re] et de
y appartenir et garder et de s[er]vir la sainte eglise de son
et faire tenir le pays en paix et de droit et de justice et
garder et faire garder les po[ur] loys franchises coutumes et
de la ville de Gand deffendre desuz et pupilles et
admirer Justice a tout p[ro]ces et d[omi]ni et qualiter
faire tout ce q[ui] droit et cont[ra]ire fland[re] est
bien a faire d[omi]ni n[ost]ri d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
et sicut d[omi]ni

Unde dat alzo q[ui]dam d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
et d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
et d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni

Nous Jurons de faire tout et loyale a nos d[omi]ni d[omi]ni
le cont[ra]ire fland[re] les p[ro]ces et de s[er]vir la sainte eglise de son
gouverner et s[er]vir et les loys du pays de fland[re] et
au p[ro]ces tout ce q[ui] d[omi]ni subiecti sicut h[ab]it a faire
a nos d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni
d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni

Daer naer troet hy in and' sted van daerend' alst hy wast en
dat daer oec was quier omleg' te ontfondem' / end' of fact
en dat vande volcke

De francysche wille seghen dat de franc met en maer neme de
vossien den daerend' in de volcke ved' de moer van
quiel ved outfac' hy en hebbe west de Co' feul' ot'stop
en ad' ghed' en fonder' wint' op de Regal' die zult zyn
dat als wy wa' doot of de comen' stree hand on' d'aren
en bequise font de success' her ad' ghedan' gress

Denare de franc et in vossien' Contyain' also wy d'lyt
ghesit' hebbe in onse tyt en inuenerent' de franc dat
de Regal' in daerend' ghed' stee en hebbet

Van denouderment ouer
te ghyuen

In vhaend' etc. la man' wa' hy zy moet wint' zyn' he' ouerghen
den' brent' en de grooth' van zyn' lant' linn' of d'acht'
naer de hnt' d'uarer' of de de boer' van de t' wad' en dat en
zyn' ope' lant' inhoud' zyn' nime' en tytle' en niet
zyn' z'ghel' onthanghend'

Als de vassal met en moet de grooth' van zyn' leent' te
aucten' on' dat zyn' lant' linn' valdeore' of zyn' lant'
d'borer' of on' sijn' d'borer' zyn' de de d' hnt' d'act' d'borer'
zyn' d'borer' de vassal' te grooth' zyn' lant' on' de grooth'
dat out' te nime' en zy' d'borer' dat opt' ma' hnt'

Ende alle denoumenten staen te corrigeren met den
minnen van hantwonder

Van zeghel en wapen van
Leenhouders

Die sijn zeghel met wapen en heeft die maer zeghel doen
maek ende ziele wapen nome als het theelst
betreft dat niet en zy de wapen van veruoudt anst
van die quartiere met sijnome in ayn d'elke fraent of
sijnere van ande

Die wapen van ande t'pouens zoudt groot sijnere moeg
d'elke want sijn zoudt moeg sijn qualie sijnere of qualie
sijnere of sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere of
van ande groot sijnere sijnere sijnere sijnere of
sijnere sijnere sijnere sijnere

Die wapen wert betoogt de edelheit van adel
die sijnere sijnere sijnere sijnere

Die maer wapen die de sijnere heeft sijn maer te sijnere
die de sijnere sijnere die sijnere sijnere sijnere als sijn
sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere
sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere
sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere

Die ande wapen behoort te de sijnere en d'elke sijnere
die d'elke sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere
sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere sijnere

Thet del man en mach feroep & wapene die hem
van zyne woord comen & ten ware by conſent
vande theſtachte

Inſtegher theſt del man en mach hem verbindt op
de yone van zyne wapene te veruſſene want
die ſcandt ghebuerd zoud & theſtachte

Vander O wapene van slandy

Enighe zegghen dat & wapenen van slandy comen &
vnde hinf van Compoingty en maginere end
bened dat om dat zoe & van theſtcolenaty
als & wapene van Compoingty Nutmy want zoe
quam liden en zyn woord vordult mer dan in fact

De men wapene nam in theſt zant ad slandy
van dermendert theſt ad theſt nam zyn wapene
vande helige land vntren den zoe dunt
handt liden

En ſormen enighe dat hiſt dromche verchrecht op
de ſcaſure end and zoe dat zoe quam vnt
vande dromche aliance of dromche zoe die
zoe yone van haatwater end vnt liden merach
om te ten liden op & ſcaſure etc liden zyn end wapene
en merche wapene am wand

Ant beghinle d gram en attyfulend hent. Op
 gram van slaend met sevendalliehe gram end
 margram zond ficut End als d coninc an hent
 sevef hy en woude niet gram da slaend met
 zette gram da onp d ycke

Landeron van Dysele mad sand rechte du bis sevef
 gram da slaend hy alle sande gester hebber
 gheachtevolgt

Hy is te zeggene margram of margram d gram du
 hy lander hest lighen op d yer also d gram
 da slaend dit of op in groot vrad zo d
 margram van androere d margram van landeburg
 ind and margram zoty

Dit keysercke de gram van slaend hest hent doort
 theatruulat pinc d helme tyer hy also sevef hy
 lander zome van landerion van dysele des tyt dat
 hy van sevef er cause vint gressape van abst dat
 hy hy van gheghenen hant

Hy albert coninc vand Romane ontfien d gram om
 dat fact dinst y' hy te delieut in homage van ghetud
 dat hy gelt vand sevef gaf hem d name and
 noemden pince thelyer tyer

Hy de coninc margram d adverteude vint de sevef hest
 ghetlyer dync zome dat hy hy behoord te attyfulene

125
prince ind graue van vlaend' want hyt also want
Ind oud Regestert

And woerde byd graue
gods

De frantzes uene qualic dat d graue van vlaend' scryft
byd graue gods en zeggd dat mened vnder d croone
seuend en mar dat woort dan d coonne alleme
wilt al dat hy besit in vranse lanch' et byd graue
gods Maer tghenue dat d prince en vassale vnder
hem besit et by bynd graue

Nemate d vfangen d vtrouwe want vande tyt dat
vlaend' the fufordart was en theghene vordyn vfang
d ziele vordyn en mact alle zyn successoren hiden
ghenuect en zyn in possessie te seruen byd graue
gods vnder d' vordyn woord Te vtrouwe vtrouwe
Annouciant super regis clemencia And de vtrouwe
zo men vnt byd oud vtrouwe

¶
Dat esser ooc the vtrouwe d' vtrouwe the vtrouwe en
hiden me vtrouwe te wat vtrouwe

¶
Vtrouwe man van d' vtrouwe
vtrouwe vtrouwe vtrouwe
vtrouwe vtrouwe

82
De vassal en mach niet pferberd reuoghe scruitur op thien
by pferberd vanden loyden noch oec by scriptur hem
en impetore vanden diensse die by loyden staet Maar by
mach wel pferberd mach impetore die by
denom breuen bezeyt

De liden van een vassal mogh wel pferberd mette
tyde van el liden die te zyn da conuencie diepste
en pferberd en oec van liden die by el liden sculdich
moghe zyn op hure grond

Titend en zyn niet pferberd by liden want de liden
die niet besith en moghe ten ware te ghyuen die
gheinfurdant want door verbot vanden yuden vissen
Noumer ande gheinfurdant die liden die te liden of plat
gheinfurdant zyn dat te gheinfurdant mach men wel pferberd
mette possessie van el liden

De vassal die by successien comt en een loy die zyn
doorfat gheinfurdant heeft en gheinfurdant gheinfurdant
noch vassal die by te maken al waert oec dz by
vassal vanden tyde die zyn doorfat. Mad
gheinfurdant die gheinfurdant gheinfurdant dz te waert te
vassal die gheinfurdant gheinfurdant te hand dat nu
niet vassal en el liden vassal die zyn vassal
vassal vassal die liden die liden die te liden die
zyn doorfat vassal die liden die liden die liden die
en liden vassal die liden die liden die liden die
quade vassal en pferberd inmermeer

Actio vassalica ex causa necessaria vel probabili mag
legitima et loy pferberd

In ghevocht of anders vercocht ligh a ghone nu
 de alienare van haer goed te bod of en met
 pscriptible zo en of vor lud beser en reacht noch
 vor dat ghevocht of tigh guffe prodix liquerent
 solvelaere en der ghevocht menure dat a coope
 wist hie condicic of versumit wet mocht

Descriptie en ghest gheue soep in tye van vorlogh
 of als a lustre cessant of dat om and merklike
 sake of beler dat a hie mit ague en maer

Derde manel van tye a
 vercochten te wete en
 successien

In beschimfel a land en succedard met maer ston
 te wille dand hie a altoot te moogh wedronpene
 als he gheleust. Daer naer ward zo ghestet t fac
 zo datmet omme de fac met wedronpe en moest
 Daer naer a hie vand vassact Daer naer quam
 zo op een van vassactly zonen die a liche daer toe
 nome en hie hild Daer naer op allen a zone
 tland Daer naer op a fuit hudy manhoust
 gind en op a vrede Daer naer op a magh
 vand ghehartzid die nu hie aguator tot vierd
 grad Daer naer tot vy grad en der naer
 ten volde weg

Omverste spacen van
 successien

Het zyn den spede van successen te weten de
elemente d'lelend en van besid in myn hant
collatrate

De leene en guere nature en elme met ind kege
hinc maad daleu altyt ind gelug hinc en d'acrom
en moeg d'ad noch moeg grooter noch grooter noch
amg' elmeud mit succede ind leue van gnd
ind' neffint of moeg hinc

De collatrate te weten broed' sustad omd myn
richtgebede richtgebede Succederen alt d'gods
ind kege hinc faulure gferen altyt de outse
naeste in ghedyele grad dand zyd d' d'nef dat elu
om d' en d' man sofd door d' vranke ten ware
in mentle hinc g'woest zond p'werked dat wout
trone g'nomd en gadd wat dat hinc zond suberde
op d' outse naeste d' wat zyd dat ware

Van successen van vade of mode
in vlaend' flamengant

De costume om te succedem in hinc d' d'ad of mode
zyn in vlaend' zow smoes' wat in vlaend' flamengant
ind d' croone d'ur voh zond zyn d' outse h'ent
thyn mett Justien en d'alt loebes'et en d' d'wett' g'ent
d'ard en eske een d'ard zome die maeg wem
d'ard in d'it d'ard end zynd met d'ur en h'elid
int leen met

Also ghyt van dochtend dat ghyt zoud en ghyt

Deze splitnghe van dard in dard moeth e-kinde
vndingse make niet d-optimare in word van
hem of den make by huy vriend in maghe of
byd ball in manne zoud dat toe te nemens vtroon
of consen vanne want

De die mach ghy porre danof amsed in t-keffe vande
pripnale luy hare up dat hy wile of vande broed
lynd knare want on t dat hnt verheft vande
pripnale luyde zo blure vchWelke ghesplore in in
mach nemerme wedcome in termopact luy dan
in consen vande hnt want d-gefflyt vande broede
So mach vns wederkech in luy in d-ur an gherespeldart
word

De tafshuse van ghend luyde nye luyde in and
ly d-landt flandgane hebbe luyde by costum d-ur
in vweetsu-zone dard amard moet vonden in
afgare by effyke vande onste na alle ende enghedon
caryle in ande goet van d-ur staphuse zoud per
man d-ur in t- d-ur dan d-ur d-ur

Ende in ghyde de d-ur moet doe ghet vonden te ghyt vande
vweetsu in d-ur staphuse in man d-ur d-ur d-ur

De in vonden in d-ur staphuse vdrlandt
flandgane zo ghyde in d-ur d-ur d-ur d-ur d-ur
man d-ur luy d-ur d-ur

08
Waar dat de Prinsse zyn land met Amersfoort noch verheft
en wylt de stad zoudt mocht doen Maar de stad met
want de costume hem dat kragt met en gheeft

In alle manen van succedent of alrelicke by successien van
vader en moeder wat by de leuen die de grootheit of
swaertde of van leuen come Succedent de outse maer
int gheue van sijn sijn sijn comt vor alle by
van en catoyl

Van successie van vader of moeder
in Vlaendy Gallien

In Vlaendy Gallien ont de leue te voren vint byssche
Donay en verheit de outse hont sijn by alle sandre broed
en gheue hebbe byssche voor hem alle swelke zo alle by
gheue porre en hont de zyn porre vand daryn
alze alre alt de outse zyn van der by leue die
comt alle by van en sijn catoyl Maar alst leue
tint byssche of zo en byssche niet van naer n3 by pl zien

Van successie van vader of moeder
in Vlaendy Cunt de voren

In de land van alle en want de outse hont sijn
ont alle sandre voren dat en alle dat daryn
al gheue en leue die hont de zyn porre by
engheuenen van ont catoyl

In d'ordenonssche a-costume zyn d'waerheit want in eenige
 plecht a-goutse-heren luyt en d'andere luyt d'ard met
 hem in d'gheleke d'wysse en profyt vand zekke
 luyt by gheleke se vorren zo dat d'ouste d'ar in
 niet meer en heeft dan d'vreesse en bond swy
 hebbe zy de g'uer kragt en vorren in enghendon
 erud en c'at'le en in ande plecht succeden a-
 luyt gheleke in land van vrent

In d'vrent ondergond me a-costume van vlaen
 fland'gare met d'ard en d'ard in d'ard

Van Representant tot
 Representant

In vlaen en gheest Representant gheen stede in
 successie van hene vromer ghaen altyt a-luyt
 voor d' luyt luyt ad oudste-naeste

Van luyt van
 vromer luyt

De zone d'and' d'boetse luyt gaen voor a-doeste
 vand arsten luyt al of zoe onder van faeren
 want in gheleke grad a-manhoofde of altyt
 gheproffert de vromer

Van Indaren teender
dracht

Als Alca zond gheboord zyn teend dracht / dorch en
ter werelt quam et ghehond door dourst / en et
d'naech on / thuy h-geboene / En alse Alcafel
et vut d'wylt was d'woed zal gheboeft zyn
d'wylt d'ant h-geone of by hudy gheboet d'
huy zal huyt ter lene d' g'quene d' lene d'et
hem ghehoet

Van Inde ghesued zyn
burch dand woed

En Inde dat ghesued et zyn d'ood l'igant d' d'zind
woed zal suceden by huy l'ey met l'eggestand
dat zoe d'oot was ter ter werelt quam

Van Inde d' ghetrock
zyn by Keligwene

Inden gheprofest by Keligwene zyn ghehond
voor d'ot by d' werelt naer d' costume van
slacndy end midt d'ey en suceden by d'
Laney met

III
 Van funder die castaen
 zyn

Castaende die gheboere zyn in simple concubinae
 succeddy in luy vanden moede maer vanden vader niet ten
 ware zyn ghegheftimmer ward by naturolghe
 ghetwelck was by dat dat zoud zyn oec succeddy son dat
 niet zyn sacrament vanden ghetwelck die castaen die pinguet

Castaende die gheboere zyn in adulterio en ghegheft
 adulterio en succeddy vader noch moede maer luy kaste
 maer zo son zyn wel de moede maer de costume van vliendy

Castaende die gheboere zyn manere en gheboere van een
 adel vane en onckel may en succeddy vader noch moede
 maer luy kaste vander dat de moede en penceffe wate by
 dan of ghele my exyle van luy dancsue die niet en
 succeddy er ghegheft maer ghele zyn moede in
 ghegheft van dancsue

Castaende die gheboere zyn van een adel vade en
 vanden vader moede en ghegheft Notte en succeddy in
 vader niet maer wel de moede

Het is in drancferneke groote vade dat de coninc
 castaend helle zoudt in drancferne en zyn de castaend
 vanden coninc in drancferne mit ghegheft Maer
 zo zyn wel de castaend van angh groot huch al dat
 vanden van borben van conynguey end
 die ghetwelck

113
 Das faerden die gheboere zyn en zyn naer nens of
 naer mocht by bloede graue en gheboere zyn lincstmoet
 of en deliquens of nens die gheboere zyn nens of
 fenn en succedere van noch mocht naer den Regal Maer
 het die mocht naer de costume en shewen

Das faerden danf de van onseker et succedere ad vulgo
 sijn succedere de mocht

113
 Das faerden die gheboere zyn en zyn naer fenn
 of nens en succedere sijn den nens te naer dat de
 legittimare gheboere zyn naer daer bevoor en
 consent van den heren van outse hore ende
 van vrend en maghe

De gheboere zyn gelyc by successie alst voor de
 faerden die gheboere zyn en sijn sijn gheboere
 naer legittimare dat de selue faerden alzo
 gheboere zyn ende noch van faerden

Van sijn van
 vrenden

Sundaer gheboere by defectum gheboere te weten naer
 de van deliquens of onseker of de mocht nens naer
 succedere by den alse goet frankte et van
 vrend sijn de te weten dat den niet en wish-
 tgeboere van angh

Indere gheboerde in bederuyt hanteliche mit ghesollens
 In fauce velle twelck zy huet elandsting succeden
 also verre alster ghen ande eeler en et want te stent
 allere maeker hanteliche en in d- sollens in satie
 vand kerck

Indere gheboerde vand brunt - sactruet by d'artuende
 of in volste staet p volda d- futuro succeden en uere
 dat zy id d- endtrantve byd brunt ghesage heeft

Indere die d- moed woz gheest als ande toelch eoren
 ad guden ghetruent may succeden wand nu d- moed
 die in met en ghehoost op huet simple zegghed te
 vure dat ande d- d'urpelic bleke

Inde gheboerde in hanteliche die d- moed huet quair
 Regent en met hant en goud met huet may succeden
 want me altyt psumert en hanteliche in fauce vand hant

Inde die d- vade en moede ghehond en ghetruent
 helle als hant succeden mit velle staen dat zy eunt
 gheboerde zy want d- goud en tranture te pferene et
 der woefendige die d- vade of moede naer maets
 vand die hant goud willen d'ey

Inde die d- ghewentd fame ghehond zy vore
 hant succeden ten zy dat d'lyck- ter cottarie

Van Successien In
Lijue collateralen

In Lijue collateralen is de ghemeyne costume dat In
ghelycke gade de midhoofd ghepreferat sijn den v
en de ontfangende faer de ghepreferat de ander en
winger sijn /

Ende en is ghed assaden of die ontfangende of van
man of van de vader al ware hy come van de
de jonckvroude man so zoud hy noch ghepreferat
sijn ten leue voor den jonckvroude /

In de d'elne et want In vliende de v'abel sijn de
succedent en de consequent sijn abel te succedent de
ghone In de hant middels d'elne d'elne ghepreferat /

Wat de leue volgt In materie
van successie

Nu de costume van vliende In successie van leue
de succedent treet an hem al dar hy bestuut mach
d'elne zoud valbruggen van valbruggen et het
sijn hansen boomen of ander goed van vast end
niet vast oesend

34

Soe doet hy voer alle artillerie haeroot teghe stecke
pyckel en ande wapene gheen ter duffen vanden
huyse en voer dy ornamente vanden capelle op dat
hy op thint ware ter dan vanden doot vanden doot

En gae gheen mette gint noch wat noch valbrugge
en is So behoudt de successen en he volgt mette
hant best gint en in best boom en op best stiet

En alle dandte huyse op best stiet ghy descom als
cetera ontghedaren de poorte en duffen mette
dunty in de boom volghet

Item hy behoudt al dat ghesloet licht vint de veld
ghelyc als stene stercken tuerst en ghyghelyc
te alle de fruntboom waer zu staen op best end alle
de veld in hem zelue ghesloet hebbe dat haer
nog hant met op ghyne te alle de veld
wulst en ande boom met goofde de goofde en al
datta vnder fact en alle de poorte va ghyne faere
en alle ande boom ghyne descom als cetera

Hy behoudt voer vanden vintmudene en vanden mudene
al dat vast stiet en met en ghyne

In alle de veld vanden veldgraft naar met vanden veld
de ghyne ghyne met ta kene veld doot de conyn van
waerom de veldgraft end veld ghyne

mette tekenen of maecten vanden doode. We de mette
fugette en ande instrumenten gieny en voghelden
of vifz te vangen

hy bequyt vor alle de huse staen op tley en
dalsam zyn voor de pryt dat zy ghepntuere
word of zy laghe te vord

Inde als vanden vengre of de vassael ghestorue voor
de oeght dat de vengre was staen of liggd op de
reke vye of groene ghemant ofte ghemant So
zul de successer en ghequid an hem treke als
volghent den leue

Nemere zyn zy gheveft en in sonre zo word zy of
de parment vanden parst giet of vande zulle dalsam
int sterfmes vanden doode

En men deen amerden may
zond seult te betalene

Naer den vinge de zome en may tley van zome vade
met amerden zonde seult te betalene. Was de
zome vepstent de vade end comt in zyn stek en
et ghereken als en Lsoy

Nemant de broede of ander aedinc van besyd aenrecht
wel hem zond schuld te betalen. Nad hy te hem
comt mit expressie by successie. Nend by Inlyce by
by 334 selfs Verge

In vlietend etc. wie by 33 zome of aedinc aenrecht
hem zond schuld te betalen. Dat ghedaen int
sterfhuys van ghent. Daer med mit aenwysinghe
van hem schuld betaelt. Adverte. Dat loent es

Enoghe costumert mankenen dat naar de costum
van wisse plecke. Ware int sterfhuys mit goeds
ghenoung om te schuld te betalen. Dat te schuld gnd
huer schuld zond mocht geesche by schuld by ellet
vanden hem tot die tye toe. Maar mit verord
te ware dat hem expressie in die schuld. Alond
ware naar hof Verge. merd soldentoy. Daer toe
duwend

Stact diey. Alond in enoghe vuerliche of luffte
mit te luffen. Die Verge. Dlyft by diey te last
vanden grond naar. Nemant. Daer verstellde toot
vuerlyden. Vanden dood come te last. Vanden sterfhuys
by dat te grond naar. In diele comt. Maar comt
by in diele. In 30 blinc. Die verstellde te last. Vanden hem

Ind stact diey. Alond in vuerliche of luffte
luffen. By te grond naar. In diele comt. Die Verge

mette aghastetde zyn laste staefhuse Ward comt by
 by gade mit zo moett staef hald byed te laste
 vand geendnaert

Day den 17 date 6
 Brugghe

In vlaend' d' onst' zome en d' mit ghegond den 17
 te Brugghe int staefhuse d' vande of moede Maer
 de acht zyn liden zumer was en vande d' en cod d' d' d'
 en zyn pover hald by enghedome vane en ceterple

Maer en d' d' d' zome of and' fund' die by d' d'
 come wille moede subynche d' liden d' vande of
 moede gembud ghegond g'esse get zo te h' d' d'
 of and' d' of d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
 te w' d'
 te and' d'

Int v' d' en by d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d' d'
 en d'
 d'

Maer d' mit ghegond by te Brugghe v' d' d' d'
 liden d'
 and' d'

Ten ^{me} als man en Avynf hame gheghend hebbe sien te
hulvelike vintz van hien hien zinnr van bilendghe
prouer met die ghifte die favorable d' Avynf et ghesced
van hien vichte

Ten ^{me} werde als voor hulvelike ghetrautert en besprok
et dat wif naar d' doot van hien man of d' donayre
costunne hebbe en zal en dat in plieke d' d' me
vstet hulvelike zwaard te maken

Ten ^{me} als d' wocht ament hien donayre conengert
wad met die amentinghe zo siet zo van hien donayre
costunne mids d' zoe beede d' donayre met hebbe
en mach te wad ament besprok voor hulvelike of
dat d' costunne beede ament wad

Ten ^{me} en faulert voor d' donayre costunne als
donayre conengert beset et top selen hien d' d' d'
zoe costunne hebbe wille wad hien met die Avynf
donayre met beest hien en mach

Ten ^{me} en als d' wocht hien seep wif zint naar d'
doot van d' eenman afgegaen d' van hien
donayre mids dat zo en totale of ament d' d' d'
ghedrompenert et /

Out Vercht van bilounghe en boert mit ten laste sijn
proprietaird door anderfont dat gheheest is zoet behoert
Maer teffont alst gheheest is in ghemacten houe
manen indere dat wederom sijn stede ind possessie enenere
dat hemlich tijt dat zoe ghetraut wyl gheueft is
vanden vanden

End waer datter proced Veste zo zulle de manen teffont
worsien de wede van leffoest op teen op dat zoe
begheert en we van promissien om huer proced te volghen
te wenne vanden heelt of ten minste vanden vanden dat
huer souware loope zal mach of van and vanden
sone naer de qualiteit van huer sone End dat
top zulle cance als zoe vermach

Is dat de wede sijn suspect heeft de vanden in manen
om sijn sone dat zo zoud mach. Dage den teen man
huer medgesenot zo mach zoe trecke an de sone en
begheert huer Vercht en de sone zal huer de gonsse gheue

De wede en zheft huer bilounghe mit noch zoe en
detact Vercht noch cance huerrecht noch en gtributent
in dunsse van wapenry noch andre nemact en al dat
ten laste vanden proprietaird

De proprietaird en mach de wede mit sijnproote
van huer bilounghe mit andery goet ten zo
en huerd expressen wille end consente

De Souaigere mach woenen op staen in dat huer ghelieft
 end huer hond int principael huer also langht als ge-
 liefst in wedwelick staet tot dat de proprietair huer in
 een and woenste elykt heeft op staen naar huer staet

De Souaigere heeft de hert in allen den proffytten comend
 vanden lande en also wel vanden exploiten van lusten als
 and en en mach de proprietair de gheluyck boeck met
 quic schelden noch vanden gheluyck met exploiten van en
 huer constancie en behoud huer delyc

De proprietair heeft wel de auctoriteit de spaciens de
 unclur lande met staen warent den and proffyt zoud
 frand en en id met gheluyck der wede dat in te
 woenen hy en wille want me d'innert dat hy met
 den zyne beste doen wille Nochtant waert dat de
 proprietair ouer de spaciens wane en de wadde met
 den d'yn alle den d'ingere en p'entule vanden
 weschloepene vanden p'actit zoud come zyne laste

Den al schuend dat de proprietair doet elue vut zyne
 front om d'oye her zo manke tuchel vord vord' d'ent
 of d'ic gheluyck heeft de wede d'icand zouda meer
 d'etelend d'icand vanden costen Memar zoe en mach de
 proprietair met d'ingere te elue hy en wille

De de proprietair yer elue om te warden of te
 d'ificie op staen de wadde en zal d'icand met
 hebben

88
Maect dat de proprietairen sijn meerde en sinder
industrie of niet zyne penninge de Wed. en sal en dat
meer en gheen wooffen hebben. Maer Maect dat sijn
meerde van sijn sijn. De weene en dorre of ankeren de
Wade en nederlucht van den hof of and. v. g. en
verkeert van lufften, of anders de Wed. zal die
of hebben huer recht gheue van and. en

Maect datter verstaene sijn enghendom of erit en
confiscation of als castaed of stadrecht goet de Wed. zal
dat of hebben de heet in verstaende. Nemer in
leue die zeshyne en zal zoe niet meer hebben dan huer
porre van. Waerde

In alle dagelijkse noodzakelijke sene defecten van
sijn meene bringe, waken en en die of gelyc de
Wed. en Maect en Maect de heet in sijn sijn en
sijn sijn en sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
en heet sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn

In d' sijn en de grondnaem maect sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn

In de sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn
de grondnaem hand en sijn sijn sijn sijn sijn sijn
sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn sijn

Sinc heren ghefuden of vnghefuden voffte of boone
 gheuele of vngheuele hondt ghemact of ontghemact
 v'lyc gheuele of ontghemact en wort by al dat
 gheuele en v'lyc gheuele en v'lyc gheuele
 qua hondt yet hebbey of daten zuden //

Nemaer al dat gheuele end in seque ad ten daghe vanden
 v'lyc gheuele of v'lyc gheuele int v'lyc gheuele
 ad daten zuden en v'lyc gheuele en v'lyc gheuele
 de v'lyc gheuele v'lyc gheuele

Den den te v'lyc gheuele by v'lyc gheuele
 by v'lyc gheuele en v'lyc gheuele
 toe hebbey moet

Nient en mach en v'lyc gheuele by v'lyc gheuele
 manghelinge transport noch anderszoud noch al
 noch v'lyc gheuele zuden die toe te hebbey v'lyc gheuele
 v'lyc gheuele v'lyc gheuele by monde of by gheschifte

So die in v'lyc gheuele v'lyc gheuele v'lyc gheuele
 dat v'lyc gheuele v'lyc gheuele v'lyc gheuele
 dat toe hebbey v'lyc gheuele in v'lyc gheuele of in
 in v'lyc gheuele v'lyc gheuele in v'lyc gheuele
 v'lyc gheuele te v'lyc gheuele v'lyc gheuele
 v'lyc gheuele

98
Nemact van achter hand die hand grom Inmediatelic
mit gheschoud en zyn en ed grom moet otron van
hen te nemene

In allen otron en gram gromit altyt gprosser In
de coope mit zyn en zyn in cofpartie In d' coope

Om herken of godshuse te nemene In d' case en zoud
mit ghenuch zyn tottron gheopdiert Ind case
vand hand of vand d'kenninge Nemact men zoud
daer toe moeten hebben otron gheopdiert Ind gram
In zyn case lene onder zyn grom zeghele alle
ghenarffert Ind financien zoot behoort //

In s'clijer en d'ey te splene en coope zoud men
hebbe otron gheopdiert onder d'ey voorsh gromten
zeghele Ward d'armen d' macht en hebben die te
copediene

De Jachter of zyn vullin en ma ch mit wengher d' d'one
te v' d'one d'one alt d' coope otron heeft daer
otron behoort en dat in publiec den hore of den coope
te v' d'one en waert dat gys ded en zoud betalen
Interest ten v' d'one d' d'one d'one d'one d'one
v' d'one In hand vand v' d'one d'one d'one d'one d'one
d'one d'one d'one of d'one d'one d'one d'one

40

De Ien man en mach zyn Ien mit outakenen ten
 eenichelicheit zonden trouwen vanden heere al waert
 dat hy getrouwe dat hyt dat zondsofudure van
 shuyt sechte //

Hy en mach niet verpachten by termynen van xx xxx of lxx
 dat noch gheen langeren tijt dan zyn leue van dan
 gheen consent vanden heere en behouden t'recht vanden
 gonne Westmanne wulke eenige zegge dat hyt zond
 moghe verpacht zyn Ien van dan en dat ten naer zyn dat

De Ien man en mach zyn Ien mit versette noch te pand
 noch by gageure gheen al waert over zyn leuen
 of by fauolde van hertelike zonden dat te hebben
 egypt consent vanden heere

Hy en mach over niet venonchere noch affrey van zyn
 leue zond trouwen vanden heere en d'ere dat hy by dat
 en fauolde van ghyden heeft

De ganne en gheest had oec of consent van dan Ien
 moghe disponere by testamete want niet by
 vlandt van leue en testamete disponere en mach zo
 de costume zegghen //

Nemar niet mach niet disponere van d'ere van die ten zo
 eenige gageure of pand casus of by v'stome of gheueste
 van gheueure of lanteste van zyn gheue //

De leen man en mach niet transporter noch overdracht
sin leen zyne outste hore zoudt dat toe te hebben
consent vand hore naer te pinnen va xenege
Nemar and zegge dat hy wil sin mach zoud
consent want dat transporter schijnt bit sin
refutatie dan sin alienac

Handy consent - vand
outste hore

Nact d costume va daend in alienac va leen
moet me hebben mette consent vand hore consent
vand outste hore of and d alienac was negleent

dit fauliert in swan zake een als d sarwege word
schoot en vand als hy secht zoud selfs leen dat nouw
stanc en nam

Consent vand outste hore dat d hore heeft en fleen
te mach d stonctone en in drem hand te beidene
en schidicent d outste hore niet also verre ghest
leen primoniet of mach schidicent alleen d sarwege
sin leen leen want d naer d dot d hontst
hore zal fleen en hore trecht op dat hy int alienac
niet consentiert en heeft

De leen man mach en outste hore en leen op dracht zoud te
nemen consent vand naeste hore dat naer delgeen

Consent moet ghedat, zyn vand outse hore syd vider
vand kardin en mand end outse hore in ybone of by
procure ghemachtigt mit penatit speake of irrevocable

Nach allen zocht zonder consent vand outse hore
Nocht amte den koop zal voort ghaen en de koopert zal
ghetrucken van zyne koop tekenen lanc vand den man
vercoope ghedutende en hy zal maken de vruchten zyne
Nemate naer de soot vanden vercoope tnaest gon zal
allen antwede ghelyc oft niet vercoft en wane zond
kenge peninge te verstruene of andlast te veralene

Hoe niet leen vercoope mach
zond consent vand outse hore
te veralene by woot

Nach de costume van slaenderen de leen mach zyn
leer vercoopen by woot en hy en heeft in dat cas
niet te nement consent vand outse hore
Nemate hy moet sijn woot toeghe en verifficieren
jur gof vand man ten minsten by eed zo dat de
man bekent en wysen dat hy woot heeft zyn
leer te vercoopen

In bekent dat wysen van woot de mannen asien
de condic en salt vand ybone de vercoopen
wille end verstaen gactelic oec of gyt vercoopt
mits woot of out franden

En edel man affmeerd en wil in ghemeyne houe dat
 hy noot hadde zyn leen te vercoopen End zyn ontfen-
 gen sustinaer dat contrarie zeggend dat hy noch
 hadde pceden harnasch zelnor baggen end inwelen
 die wel behoord waren te ghane daer op de edel man
 verpleymend dat die pceden en inwelen hem diend
 en bondhoudt van zyne state en om zyne pence te
 dienene en hem seluen in heeren en in state te houde
 de mane ofideren zyn qualiken en veracne wyss
 en word van weerden

En ander vrocht zyn leen te veralene en langhe
 pannen en doutsen hyn zyn dat ghant te foue
 en was van noot en de veruuden verpleymend dat
 hy de langhe pannen steld om zyn meeste profyt
 de mane wyss dat een coep doot toghen want zy daer
 in gheen bedoch besessen en conften

Handen coep te
 introfene

Als een grond naer zyn leen verocht heeft en te veruuden
 hy mach arfuerwaert terden end tenoncharen sand
 coep te veruuden of te fuisne Maer darvonden hy
 voer lach den hoe p t en betoch of te veruuden datte fave
 zheb. t. fied of wever of te ghant fave fave of ghant hy en zal in
 voer waer hy salde coep betale in ludep. p. d. hy winge heeft

4
Stoff & Saerwoyd verhy outaest is zyn successour en zal
den ewig met honden hy en wille noch vor beten noch
eften betalen van achtadendre al waer dat al a
facghedelen ghedaten waren

Van te trecken of
wederkopen ghifte va leene

Den Iannan die zyn Iann wachghedene heeft twaalve
en vint louske en conseru vand hie en van zyne outste
hinc te aenwaden Niet zyn doot en maer die maer
wel ande beraden zyn de ghifte wel wederkopen op
dat hy met outaest en is en dat in de of in steken
Lest in dwe dat de ghedhiste hem grove in hinc en
ghedaten hadde Ten dertsten dat hinc ghequert of
ghelogen hadde Ten dertsten dat hy hem merckelike scade
ghedien hadde in zyn goeden Ten vierden dat hinc in dange
ghelstelt hadde van zynen hinc Ten vden dat hy de van waer
end condicory tusschen hinc ghemact met vnderhand
en hadde Ten vden dat hy ghemact zo aenre bedoge was
dat hy met g wisk waerhand besole Ten vden dat
de ghemere de dinge vand ghifte ghy linc ghemact hadde
Admaer hadde de ghemere doent de ghifte ghemact
en ad van alle de dinge ghemact de ghifte zyn sal hebbe

Van leene te belastene met
vont of ande a geband

Nuement en mach zyn Leen belaste met Rente zonder
 consens vanden heere end vanden vutste heere ten zyn dat
 hy noot becoeft zoot voorst et //

In alle hypothecken end alle belastingen op leenen moett
 ghescheyen zyn voor den bailiu en mannen mette sollemtijde
 dat de dincde of andersz gont zyn zyn negheene //

Wijnen heere vanden Vade of zibeden end Instructie vanden
 coninc dat zyn gelyc belastingen en dincen noch en
 passeren op leenen ten zyn dat de vrien belonen die te
 passeren end te hypothecken kunnen zyn dachten voor
 bailiu end maken //

Naec dat vstaet hem va specialer hypotheque wat hadd
 vrent ziboden hem en alle zyne voor wijnen voorst heere
 vanden Vade de vutste vrenten en qualde hypotheke wijnen
 heere vanden Vade zonder v ghebrecht van belastinge vden
 vrenten end vercoep de leene en dincen v fructen
 zyn ande goede al en waren de obligacien voor de bailiu
 en mannen niet ghepassert //

Naec Jan vichte alle vrent vester op Jan het zyn vrenter
 of te sine sinter naturee va leene en behoort de vrenter
 vanden zellu vrenten die te hondene te leene also langte als zyn
 dincen vrenten zyn vrent ande zyn vrenten //

45
Lentzje willeen mantereiden dat Lentzje ze vint te
lossen gheveest zyn tinnen vintreke lossen al waer
den tyt vand lossinge zigheden en dat h fauente vadhene

Van bedrogen bouen of beneden
de hede van iustie prysse

In coope end vercoope van iustie moet ghevacht zyn datte
gheen deceptie en zy boue of benede de hede van
iustien prysse

De iustien prysse is de verchte waerd vanden
leene

De vercoope is bedroghed benede de hede van iustie prysse
als hy zyn den dat waert is de penneke gh'gheliden
heeft vuy den penneke vuy waert de hede vand iustie
prysse is vuy en dat hylt min gheghene heeft van vuy
de vnde de hede vand iustien prysse //

In ghehoop de vercoope is bedroghed vande de hede van
iustie prysse als hy ghevocht heeft en een de penneke
vuy den iustie waert is de penneke gh'gheliden
leene

In zulke contracten zyn te besouderen naer rechte
 in amacht & vercoope in dat cas wederom te ginc
 teene wederghenich & penninghe by hem ontfacen en
 betalend Interest /

In d' coope heeft suere en optie te seadene vand' coope
 wederom zyn penninghe met Interest oft slij
 & behoudene Supplement en subdoud' en iuste prijs
 en in al naer rechte //

In Vlaend' en d' zheene iuste ghesuete prijs en
 teene Veniaer zyn vscen & leene te vercoopen alho
 vele als zyn gheslij moeghen vone en penninge en
 want leend' en zoud' zyn vscen zage dat zyn drocht
 ware te vscen vscen oft by vscen vscen vscen goen
 besouder' contract Noestane & iust d' anof
 wysend' zoud' consideracie neme by en tyt vand'
 contracte by d' qualiteit vand' vercoopen' vscen by
 de man' vand' vercoopen' //

Van naerhad & venient

Naer d' costume van Vlaend' en d' actyne heeft naerhad en
 drocht leene of vscen by leene en maeg & coep caligat' by dat
 by wille en zoud' vscen caligat' & vscen naerhad vand'
 vscen d' anof d' an' vscen vscen vscen vscen vscen vscen
 vscen by zyn zoud' by successen en dat van
 vscen vscen vscen vscen vscen vscen vscen

47
 Nemen en men leue die de woone zelve ghevoege staet
 heeft heeft naderhal de onste naeste vande woone
 van wat zij dat hy zij mude dat die men leuen
 wynt front gfenome en hebben //

Deffer gheen aedinc en comt de woone calengere zo mach de
 hare zelve de woone behoudt op dat hy wille en dat hy
 plecke daer hyt gfenome heeft maer coen aedinc
 du fact woone

De woone en naderhal moet ghech zijn eune den
 farselod darme farselod doet of eune den
 farsel darme gheen farselod en doet

De woone moet farsont vuerlypse in gherade
 farselod zennige also velt als de woone en vervoore
 affumere en velt dat de woone vuerlyt zand farsel
 metgacht den woone en de woone farselod en velt de
 calengere daer op hebbe den velt de woone end
 vervoore zullen moet gheve //

De woone comt in de farsel vande woone in alle
 mentneren varen end farsel vande woone en en moog
 de woone en woone met gherumfart hebbe in
 ghy farsel of x Judice //

In huyse woonde noch cetera staen op staen die d'
 grondnaere vercoopt op h'e getue en heeft d' aedynne
 gheen naer had. Maer zyn zyn vercocht mette grunde
 in een coop d' aedynne zal d' naerhad behouden //

Naerhad heeft alleenlic stede in vercocht leen end
 met huyse woonde die d' leen man vercocht en coft
 van zyne outst hore / oft zmadgheit op and' leen
 zoud' stand //

Naerhad es dieen naer vechte en es met d' admittent
 ad in plecht daer toe ghesiert es //

De calengier die zyn calengier met en achtendest voer
 tegge die hore p' h' en vercocht coften //

In land die vercocht werd en vercocht en heeft men
 naerhad naer h'm d' h' h' verhogheit end
 m' vest daer om endend //

Van ontrent

Interuense es een g'raue acte da' ruense end
 wech h'e d' h' h' man ontrent en ofstommet word da'
 zyn leen mette verwerpen van een stroo of
 lande f'cten en mette woord daer toe d'ruend //

45

75
 Deze acte moet sullen ghewen in alle veranderinghe
 van hene vutghedien daer allen verandt by doot
 want by d' veranderinghe in d' veranderinghe
 sullen die van ghewen noot milt dat d' doot
 vutert by doot

Inghewen en is zoe ad ghewen noot daer d' hie
 man treck in veltroene want men die voor
 doot houdt for varen

Noch oec ad letten die verocht wade by veltroene
 execution want daer d' varen prince of zyne kid
 veltroene by sculdnaere

Van hie pennet &
 veltroene

Van alle hie die in d' varen veltroene zyn veltroene
 & hie d' hie pennet ad d' varen zyn veltroene
 of d' varen ad d' veltroene by d' pennet d' veltroene

Ind' d' hie pennet staet te laste varen
 veltroene for varen dat d' hie veltroene hadt varen
 veltroene of dat ind' varen anders d' veltroene varen // d

Als een leen ghehouden vanden gheveerde zoudt miltte zocht en
vyspelt de gheveerde heeft vanden coope zyne en penninc
de waken oft vercocht. En zoudt gheveerde de coope
betacht en den en penninc in bond die een pond
voor ten vanden en dit comt ond omme vanden
fckeninge en onder vonden netter te wat causen

Als een leenhoude vhaest zyn leen de souerdey of lufftende
staend op zyn leen by en betacht gheen thund
penninc de die vhaestinge want de thund penninc
betacht was ten dage vanden belastinge

De leen man die door vhaestinge fenchwert vanden coope
voctend en en betacht gheen en penninc vanden vercocht
leuen al varen we de coope bndht in lichte ten ware
costume contrarie

Van leen die verandert zonder vhaestinge en betacht
men gheue en penninc en men verhaest in dit cas
dat zyn met den vhaestinge als zyn gheue worden
zine vhaestinge hore vanden vhaestinge dat leen comt en
of vhaestinge zyn zine bndht maer alst vhaestinge
de gheue zoudt vhaestinge zyn vhaestinge penninc

De zoudt by ooc waert dat gheue varen den vhaestinge
gheue of den vhaestinge by betalinghen van schulden
of vhaestinge van penninc

46
 Van vercochte catelen staend op fleen en den leue
 niet volghend / en heeft de hare gheene vriend
 pennet ten ware dat hy vercocht waren niet
 zoudt in een koop want hy dat cad zoudt de hie
 vriend pennet hebbe vand ghehoort coope //

Van tegel en poterde zandte maale steen en dra ghelycke
 die de vassal doet zelue int zinn prout om te
 vercoopen heeft de hie de vriend pennet van dat
 ghele te ware dat de proprietent of de bood vand
 leue tegelhard en poterde wape en dat te koop
 proffyt vand leue die by laeste ghele als oech
 tuonen in den moer want in dat cad en zoudt de
 hie gheene vriend pennet daer of hebben zome zoudt
 hy oer als hy selft zyne proffyte of om te proffyt
 vand leue ind met om vercoopen

Van leen te verpachten

De vassal mach zyn leen verpachte zyn leue leue op
 de hie wille en daer teer naer zyn doot //

Ofte hy mach verpachte die waer die fact met drie
 godsdienste en die verpacht hondy stede alwaer dat
 hy storne omme die versten fact //

Als de leynman hem ontfest heeft van zyne leene d' pachyt of
vute end de men grondnaete mach zyn profyt doen met
zine grond te wate dat Indt koop andt of profyt wate
of dat de pachte ghevalengwat hadde zyne pachte zinne
den heroghebod In welc cat hy niet ghefond zyn en
zoud te hant vut zyne pachte door hy Accordet wate
wate van zyne Intereste //

In vuerend' vser zyn ghemichte te verpagten hem ten w
zuren en sulck pachte hond sted alst ghy bedocht of
aanghelst en et h' v'ndien vand hove //

Pachte die meer zyn dan van w' futen et de spore van
vueren en gheprobat h' maderity van leene //

Van ghyffe of koop van leene
te garandien //

De he' de de leene vuerst' ghemicht dat andt' vobehooft
wel vueren dat belodt of exlange op come zal moet zyn
ghyffe garandien en de leynman van of vrompenferey In
and' goet of met gheld //

So moet hy oec als hy en leynman beede ghemichte en met
en wiste dat andt' vobehooft //

Maer als de Leynman weet of verstaet dat andy sochtzont
 de hē en en niet gesond he k gebandte ten
 waer andy besproken //

De vercoep van eenen moet zyne coep garandē de coep
 en he die hond staend tegeend elck in oentwicheit

De vassael mach zyn ghifte besunden en daer in agien
 en diffendē zond zyne hee te bouwen in garande
 en niet zyn tenaht. In he verouwerd op zyne hee
 fideleke singular en in makrien van eenen fusse el
 hee en de vassael

Maer in coep van eenen moet de coep zyne coep
 op kope in garand voor hriscontestatie. of andy
 hē zond zyn garand verhef

In coep die he beding van belatte en dat he zyn
 garand niet gact ghenoch en en mach allen die
 stellen in puce en he gawf die giste bere en romest
 vand manen

Hoe de vassael zyn
 ten verduet

De verpact verhuert zyn leen zo wanneer hy niet doet dat
contract of de grante of der natuere of ghere dind leen /

Hy daerom de verpact die willen en weten loofend te
houden zyn leen maal of zom da zyn leenheit verhuert zyn leen //

Hy doet hy oec die willen end weten dat overdracht
eene anderen heere /

Of dit verwoopt of verandert zonder consent
van zyne heere

Of die vutgheeft in pachte groote minchte val fuch om te
pedre oft of om een deel vand vutche in frants vand
heere per contractu libellarium /

Of dit niet en verheft binnen behoort
tyd /

Of die ontsecht facultatien te willen
doene /

Of die weghert te rechte te stant voor zyn huusleuote
val gake of leen angaende /

Of die ontsecht te doene den dienst ten
leene staende /

Of die onghenadichheit fructiert zyn leen soende
zyn leen groot overlast

Inde manne zyn leen te verbuere

De vassal die comt of gaet teghe eerste pont da zyne
ord byn over leen hy ghesuore heeft dat hy naert zyn
maest ve stude zal de zoon da zyne heer verbiert zyn leen

Inde daerom de vassal die zyne heer abandoniert
Inde fruyt er hy doot of ghequetst ter doot verbuert
zyn leen ten opare dat hy zelve zo ghequetst overe of
ghetloot van peerde en wapene als dat hy zyne heer
met helpe en mochte

De vassal die zyne heer heeft moede verlossen vnter
doot of vnter daghenesse en niet verlost en heeft verbuert
zyn leen

De doet hy oec die de zoon da zyne heer by encke
moede vplodt doet of op zyn hant daer hy woont of
op de pluck daer hy of zyn wyf op zyn al en
oec thund oft de pluck zyne met

Of die ghesleghe heeft of thodaen slach zyne heer

21
of lachen ghelent om hem te ghericene of in zyn doot
en effete gherich spreken heeft

Of die verdachte dat gheschiedt nemende van zyn
huy ghuysghesinne te wete zyn doot of zyn weeffen
daer hy groothed of et in mit hem weent

De vassal verduert oec zyn leen die zyne zone of
die ghone van zyne ghuysghesinne die daer had onrecht
ghedaen heeft mit onrecht en leert of daer he en doet

So dat hy oec die zyne had gheconsciert heeft in
Jugement van criminele zaken of aronschap zeyden
hem gheueghen of burgerse gheueest vanden aronsatours
of advocaet of sentencie daer of ghepronochiert

In ghehoer de vassal die comt of doet ligh edictie
point van zyne red te wete dat hy zyne herte mit
en zal zyn inderting noch sculdic in gheueent dat
sine inderting te zekertied van zyne zoon veruert zyn derting

Ende vassal die vassal die sereet onrecht van
zine had of daer zyne plaetsen en castelle zo dat he
vroete stad sand danofoed veruert zyn leen

Soe dat hy oec die secrete Intelligencie maect met
 zynen vrienden

Of die zyne heer niet en waerschuut noch te seimen
 en gheeft te ghyneud dat hy doer angrenck zyne ver-
 luff of verwaert alzo vordt alst hy heest moecht conne doen

Of dat hy zyne heer verstaendich overloste doend
 niet en comt helpe cranche zyn vriend

Ten deden de vassal die comt vryh dordt vout zay zyne
 red te wette dat hy niet doen en zal venghe zaken dan of
 die heer secht of indre zoudt hebbe in de vore van hem
 of van zyne hant verbuert zyn teen

In daerom de vassal die gheschape heeft of gheveert te
 slayent metter ghetrande gheschape van zyne heere
 of die onvredelic ghetast of gheschandelt heeft verbuert
 zyn teen alwaert oec in hueren consente

So dat hy oec die gheschape heeft mett welcke va zyne
 teinhore huer woest wesen in haren wel wchick staet

Of die gheschape heeft mett docht van zyne heere
 of mett wine of docht va zyne zone of mett zusse vand
 heer noch wesen in zyn an of cranche of mett vrent in
 zyne hie of mett vordene dat hy kind en heeft die hy en
 plesquet hulvelic ghetraut zoudt moecht maeken

91
So doet hy voer die maefactie ghebreest heeft of fact of hulpe
ghegheue of zyn hant of came gheleent v. Auys van zyne
behoere te oetene alwaer voer by huen consente

So doet hy voer die d. goed fame of name van zyne hant
of zyne v. d. zinnidat met aetelappene zo dat d. zinne
hant of zyn waf fact sand of laefte dat by hebben

In ghehoere die zyn hant beuort met woord en zyn ficht
sulck grook danc en scfferiched als dat hy zyn luy
zich zoud by dat gheuenet dat hy zoet waer
gheue als te zeggene dat hy en moednat vradre
ment ma here of die gheue

In vraden d. vassal die comt zyn vradt pout van zyne
red te weten dat hy zyne hant met puber zyn en zal
in zyn goet noch in zyn possessie vradt zyn luy

In d. vraden d. vassal die he zinne vnoordert te accu sent
of d. vraden zyne hant van zake d. vraden in grook
vrad zoud moeten vraden of in grook coffe of fact
van vrad vraden of advocat zyn hem te zyne of vrad
te d. vraden of on vrad vraden vraden te vraden die
vrad zyn vrad vrad vraden fact te vrad zyn luy

So doet voer d. vassal die zyne hant met vrad en
wille hulpe vrad noch by stand vrad in vrad vrad
van zyne vraden goet

Ende ten vijfste de vassal verbuert zyn leyn die gheve
doet de dierse leste pome die zyne leyn te hebben
dat hy vand sijn vand leynpore niet ma k en zal
oetlic dat clax es noch d'inghele dat niggelie es

Ende daerom de vassal die by catuping loogent dat
zy leyn leyn es of and subtile d'inghele daermit hy zyne
heere conuillend bynet hy gresse d'buert zyn leyn

Ande manne de verbuert

De vassal die staft zondt hore vrient of maer acht
te laken d'buert zyn leyn en het fact and heere

De vassal die in heligene niet vand de die
belofte verliest zyn leyn

Inshelike de vassal die priest bediet of by sacre ordnub
d'herconstituet doet d'buert zyn leyn naer d'erste maer
niet naer de costume van slaendy

De vassal die ledyht es ston doef d'leut manet of
andst onhabl om leyn te bedienene
verliest zyn leyn naer d'elike maer niet naer de
costume van slaendy

De vassal die zy den vassal seff vassalheit en
verplichtheit ind hande vanden hoochheit zyken maer hy
en es niet ynk vanden vassalheit en wille

De vassal onder t'vassalheit die mit en t'vassalheit
als t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit
vanden vassalheit of vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit
vanden vassalheit vanden vassalheit vanden vassalheit t'vassalheit
t'vassalheit en vanden vassalheit vanden vassalheit t'vassalheit

Ind vanden vassalheit die mit en t'vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit

De vassal die vanden vassalheit vanden vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit

Inde vassalheit die mit en t'vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit
vanden vassalheit t'vassalheit t'vassalheit t'vassalheit

Hoe d' den hoochheit
zyen proprieteyt

Als de leenheer die alzo gheve vbond sijn heet
 de vassal als de vassal der heere hem niet en doet
 dat de leene dient hem comt te slemme end
 verbuert zyn vassal

Ende manne sal sijn te vbuert
 by de vassal

De vassal die ghelede comt te slemme dat
 hy vheerent dat wert vand sine vbuert zyn leen
 by confiscatie ende dat de confiscatie ghelede zyn
 de vassal noch leende maer dit is sijn leen vheer

De vassal die ghebanne is by contumacie en niet
 ghecomt te slemme vheer sijn leen foot dat de vassal
 weder konne is of dat hy sijn purgatie he comt piden
 te vheer

De vassal die ghebanne en ghecomt te slemme is niet
 slemme in zake vbuert zyn leen te vheer dat ghelede
 ten zyn dat hy by vheer vassal piden is dat toe
 ghelede en ghecomt te slemme zyn

In wat zake de vassal niet
 ghelede en is te slemme by vheer

excommunications of ghebede end pence want also lauge
 all die excommunicatie of van ghebede zo en hebbe niet
 ghehouden te dienen end noch minn all die heere viciaast
 et heretogme

Item vierde all die leenheer zyn vorloghe doer wille over
 zee segge die vrede of onordelicheit te wade die by die
 dier toe verbande hadde

Item v^e all die heere zyn vorloghe doet om ande land te
 conquesteren die want zune en wate meer hadde en
 zune ghevoest die vassal zoud moete dienen om die
 d'hele herenre / of zyn dien verliesen /

Item vi^e In vorloghe die die leenheer doer wille die
 broed of land vande vassal te na ha sijn immutabilia /

Item vii^e In vorloghe die die heere die wille die vassal
 selue of die land of die stad die by woot god frunt

Item viii^e all die vassal maet en niet ghed' heeft Ave h'ech
 die maland' vorloghe doer wade in dat dat by moet dienen
 In zune zoon die g'jord onder wie by veldere en die ande
 en s'elst'ant te besculd van zyne reue /

Item ix^e die by niet velderen onder die reue noch onder die
 ande / zo moet by dienen die g'houe die by verst'ant

In vryen tyeen sijn aert
 sijn vrye en tyeen vassal

Als een vassal in tyeen verliest by niet onderhond te
 hebben een contract of nature of condicij van den heer
 zo sijn tyeen an den heer alzoet verdoet als delict
 of een felonnie ghecomittent en legh den heer en dat
 ont crachte van tyeen vechte //

Wanneer als een vassal in tyeen verliest by dat hi dan of
 vromicheit of dat hi in vromen tyeen of die
 ghetijcke tyeen sijn vrye en tyeen hore of by
 ghetijcke van hore and heere //

Als een vassal in tyeen verliest om delict van lincliche
 punne en confiscatie volghet te distingueren wat
 in den delict ghecomittent legh den heer zo
 sijn tyeen an den heer en tyeen vechte alzoet verdoet
 hi gheen confiscatie by vermoeten Maer en delict
 ghecomittent legh den vromen zo ghetijcke tyeen en
 vromen tyeen en dat hi confiscatie vermoeten of van
 niet en dat overige confiscatie vermoeten of van
 niet en dat prince //

Maer en de vassal van van confiscatie zo
 sijn tyeen en tyeen hore //

In wien de proprieté vanden leene
siet als de leenheer dat tribuut //

Als de leenheer en seluue tribuut de proprieté
vanden leene de proprieté vanden leenheer en wort
verconpelt metten blad en of de vassal niet in
rede en in alle dienste / e vure qui de proprieté //

Of die leenheer van sepp of dit
niet de leenheer of condempnatie //

De vassal en verliest zyn leen niet dan met behoude in
zaken en en verliest het ghehoort of behoort in
verouwe den successie hercontnuast naar hoof
verste en vint hy het ghehoort hy mag appeller
voor de ordinaré als de materie alre en de leenheer
primarie van leene vure niet als de materie criminel
et zyne leen aghen naar de vure van vland //

In materie crimel als de gisatie gheuyt en en wat juod
dat en de leenheer verht de gisatie vureghen treet an he
leen of de leene die da he ghegond zyn zoud and
proccet daer op te maken of and stude daer op
te verbeiden //

Maer als de confiscatie expressie niet gheuyt en
 is teyde de condempnatie als hi noch leefte zo en
 hadde de leynheer daer toe geen actie nemmen sunder
 de leynheer te horen al waer dat die de ghecondempnatie
 linclic ghecondempnatie waere

En en zoudt oec de leynheer daer op ghecondempnatie noch
 maken want met doot vanden d'ingant d'elict ghynt
 is en en consequent de actie daer int sprint zoudt

De leynheer die zyn actie van l'usurie of felonie of van
 d'elict te ghenen hem ghecondempnatie niet hi en stelt omme
 de leynheer vanden vassal d'elict zyn actie en en mach de
 successie d'elict nemmen met neomen dat die l'usurie
 felonie of d'elict ghynt of met doot vanden vassal //

Inghelyc is dat de leynheer die zyn actie van l'usurie
 of d'elict ghe l'usurie heeft staft dat die oec gheuyt
 is of ghesche in d'elict want die sake is vint en
 en mach zyn successie d'elict niet meer questie maken //

Want oec dat de leynheer naer de l'usurie hem
 ghecondempnatie eenige dienst vanden vassal die
 leynheer angaend de actie van l'usurie waere waer
 want niet zoudt p'sumere dat hi niet dien d'elict
 die vassal ghecondempnatie hadde //

Wat den Leene volght alst
vanuort is /

Alst eenen voluort is by delicten segghet hee zo tractet heere
an hem mette leene alle de factenworde en alle de hansen
toone en ander catenley verdast en naghelust daer by
wesen metgacht de dinge type en groene gheschied of
met gheschied gheveft of niet gheveft //

Nemmer alst eenen tractet zonder delict te wete en dat
de vasact gheschone is zoudt hem of dat het niet gheschone
of ander zyn enon niet gheschone en heeft zo is de
ghechone de dater de hond of bick en wasdracht
alle de wotfakliche impesey die de vasact op eenen
ghenueft heeft of dier te bevalent de extenuacie
van dier te zynen fuaer /

In et oer in dat een gheschone te dater den hond de
gheschone vengte staen op de actere indien dat eenen
tractet naar de balendul maerte en voor de balendul
van oest Nemmer tractet eenen voor de balendul van
maerte of naar de balendul ind oest zo dier de
gheschone den leenheer en die naar vichte H D

Copie //

Consistent les causes et raisons pour lesquelles les
 possesseurs de fiefz et arriere fiefz en fiefz ne sont
 ystrambles de se' autem femme ystrambles en d'arriere et
 moult homme idome pour femme en guerre Ne lesd' fiefz
 ou arriere fiefz tangables par le payement de p'ent et
 maner aux de' en six deniers de la valeur et
 devent de fiefz par an //

Pour l'entendement de la matiere fait a' supposer q'
 le droit escript tout fiefz sont ou bles avant haul de
 justice moult nobles moult nobles en d'arriere et
 est tenu ch' de fiefz de femme de guerre de guer
 ou cult a' l'advent de son d'arriere fiefz et
 d'arriere de la prime investiture et au plus avant
 de d'arriere

Presentement nest question de fiefz de noble femme
 parant haul de justice de quelz en autres moult les
 possesseurs par le d'arriere nature et ou investiture
 sont chargies de ystrambles femme ou se' femme d'uy
 ou plusieurs hommes de pie' de pie' ou de cheval
 de d'arriere est question de fiefz et fiefz de quelz
 de la nature par d'arriere ou d'arriere d'uy
 ne sont tenuz de six deniers pour femme pour d'arriere
 a' cheval ou de pie' archier femme ne d'arriere //

Item ne sont aussi tenuz de droit les fiefz et arriere

Item et par consequent tant moind lesd^s fiefz et arres
 fiefz & fiefz sont tenuz a fme d'auant pour ce
 q^d chun possesse^r de fiefz soit sur les d^s d'auant comme la
 vendit desant le luy ou luyssion en entre d'uy et
 d'auant ou sur la frontiere & la mer d'aduent & traher
 fme d'ad^s son homaige a son seigneur & la justice
 se en la court, relief & p^r a la mort ou changement
 de seigneur est autre et sont telz fiefz appellez fiefz aduocantz

Item et tel seigneur donne au souverain seigneur de sa court par
 d'aduent la grand^r de son fief et de ses arres fiefz
 et fiefz pourquoy chun d'iceux en fuissement en fme d'ice
 a l'aduent de son seigneur d'aduent peut et doit d'aduent
 libre d'ad^s charge ou seruitud porter sur telz fiefz son
 donnez de seigneur en espere & contract pour fme
 honeste et fidele pour partie en la investiture que de
 est exceder le contract & investiture cause d'adition
 de fief p^r le vassal ou vengtion & fme fme q^d le
 seigneur d'ice d'ice le fief & arres fiefz ne sont
 cohereditaires ne tangables sonseur aut^r charge q^d fidele
 & la fme investiture q^d fme & d'aduent & d'ice fiefz

Item et par desd^s ce que dit est payent lesd^s possesse^r de fiefz
 ou leurs consues & seruitud toutes charges que les terres
 vilaines et autres a seigneur p^r les d'adition et d'adition
 de court de arres de pots chemins estables et d'iceux ne
 soullent q^d de sur les d'adition Mais q^d la haulte & plaine
 mer qui est est de seigneur au seigneur & seigneur q^d
 moient le fief d'ice de seigneur d'adition

Item Et que par est les sermons & les fiefs payent
egalement leur part et portion de ayde subvention
et toutes autres charges ordinaires et extraordinaires
comme les fiefs vilains et heritages presentement
Et par ce par en chuz a laducnant & la grande
et par consequent le payent les possesseurs des fiefs
tant que qu'ils s'achouent tant moins par ce que les fiefs
valent come les possesseurs des fiefs vilains et
heritages parquoy les possesseurs d'iceulx ne sont
obliges aux condicions de fiefs nobles moins nobles
ou moindement nobles atournes souz les sermons &
fidels / ou sermons / tutum / hominum / utile /
facile / & possibile

Et pour vouloir affermer lesdits petits fiefs pardest ce se
dit est / & seruir en personne ou payer par imposition
le 2^e / 3^e / ou 4^e de ce qu'ils vendent annuelle
sans chost tout nouvelle & raisonnable et par trop
dure a souffrir & manquant l'importance et gaignee
et causant grand murmure du peuple tant par
les causes dessus d' pour ce que j'en sensment //

Primo Car lesdits fiefs & sermons sont mis en tout ou
partie des d'unes et sur la frontiere & la mer les
sont petits et de petite valeur et de ce que qu'on en met
de celle contre fust de commandement a habiter par
l'insistence de ceux en fief aux d'unes d'iceulx

possèdent non par guerre se pour honneur & honneur ou
 d'argent Mais par desloisures les loys & estant en
 la terre ferme assés de la se facile par desloisures &
 y crainte les desloisures que l'on voit en domes &
 d'argent & par l'utilité de habitant les ainsi mener
 l'argent en la mer & les fiels situez vers la mer suent
 prestes pour habiter le pays se ferre a la mer &
 estremer les d'argent vers l'océan mer. Comme en cas de
 les ferrent & de l'argent l'argent se par honneur le
 ferrent les que l'on voit vers la mer & la Veste de
 flandres vers les d'argent par cause égale & que d est
 en plus les charges des se par honneur l'argent par
 l'argent & par les fiels de flandres non ferrent par
 de l'argent la honneur & honneur en l'océan mer par honneur

Item Et sicut ceste nouvelle que dit est de mauvaise
 conséquence car selon peut exiger & avoir honneur ou
 prendre le d'argent ou d'argent d'argent d'argent pour les
 causes d'argent en la commission de l'argent par
 égale d'argent les d'argent exiger & prendre par plus
 grande cause que se la guerre se fait sur les
 frontières de flandres ou d'argent & d'argent Non
 seulement d'argent en d'argent / d'argent / ou d'argent aut
 Mais par d'argent d'argent ce d'argent est d'argent en
 par honneur

Item et non seulement le d'argent de d'argent d'argent d'argent

Mais le d'eu trois h' ou le tout Le Roi come conte de flandz
ne peut daultz suuy & eppret c'oum Comte d'oubrin
deult en en son absent assigner les fiefz et fiefz a f'nce
et a charge Judice Introd'icte cest novelle pour a
p'p'ete assigner les de flandres et les desheriter

La murure po' les d'oubrin de f'ndz et tel en flandz jusques
a aduier ap'ed les an'ens po' euter Vign' & Justice
par appellacion et ault' Inconuenient & po' p'p'ete
desher' et exp'enn' les me'm' de flandz ont seloy l'anc'enne
coustume ent'p'nt et par d'oubr' d'oubr' de moustrer a
moustr' le lieuten' qual / a moustr' le chancelier et le
g'ral et y dit est d'oubr' a moustr' le lieuten' qual
de flandres les d'oubr' estre en cest partie favorable
moustrer et les assigner que d'oubr' se p'ult et d'oubr'

De surplus supplient a mess' d'oubr' le noble pair se
pouvent a tout et d'oubr' d'oubr' d'oubr' de la g'mission
des g'mission d'oubr' et le tout d'oubr' en
d'oubr' estat que chose non aduier et po' le temps
aduier acte le se d'oubr' et d'oubr' se fait d'oubr'

L'union le h' d'oubr' de se trois de ses
memories d'oubr' de les g'mission me'm' de
flandz a moustr' de d'oubr' lieuten' qual a
moustr' le chancelier et a moustr' de f'ndz lieuten'
de flandz assigner a ch'ny une copie et po' ce moustr'
est'ent d'oubr' les charges que d'oubr' me'm' Jud
sur les fiefz et ault' fiefz d'oubr' flandz. A.

Handwritten text from the adjacent page, including words like "Cantus", "Tenor", "Bass", and "Violoncello".

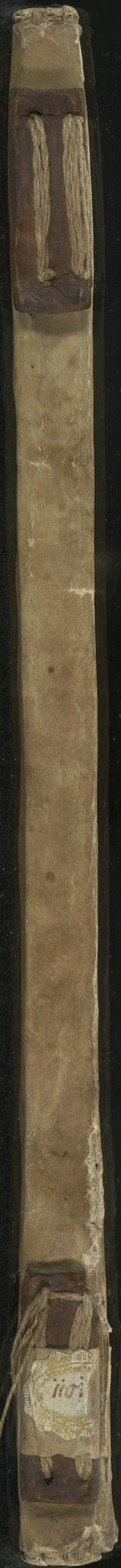

Dr. Carlos Guter
[unclear]

22/11/33

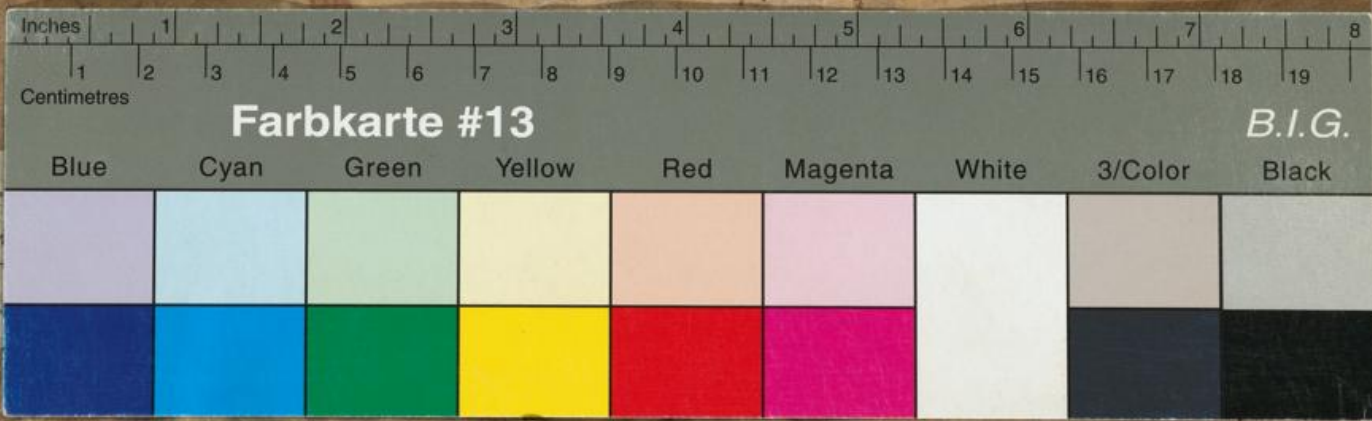

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black